

Obec Slovákov v Brne 2015

Súťaž „Slovenská moderna – Mikuláš Galanda“ – Karolína Fadrná (9. A)

Obec Slovákov v Brne 2015

Premýšľala som o úvodných slovách našej ročenky. Pri hodnotení roku 2015 som si uvedomila, že dnešná hektická doba nepraje aktivitám, z ktorých nie je finančný prospech. Rýchly životný štýl najmä mladých ľudí vedie k nezájmu o činnosť spolkov národnostných menšín. Je to jav, s ktorým sa potýka nielen spolok Slovákov. Trochu som brúzdala na internete a hľadala spolky národnostných menšín na Slovensku. Z fotografií prezentujúcich ich akcie som zistila, že prevažná časť fotografovaných má starší dátum narodenia. Je to obdobné ako u nás. Mladí ľudia nevnímajú život v inom štáte ako niečo, čo je výnimočné. Najviac si to uvedomuje generácia, ktorá v produktívnom veku zažila rozdelenie republiky, musela žiadať o svoje občianstvo, alebo občianstvo svojich detí. Títo ľudia tvoria základ nášeho spolku.

I napriek uvedeným skutočnostiam naša činnosť v uplynulom roku nepoľavila. Svojimi akciami sa snažíme približovať občanom Brna našu kultúru, zvyky, reč, prírodu a gastronómiu. Veľká vďaka patrí Statutárnímu městu Brnu a Jihomoravskému kraji, ktorí nás svojimi dotáciami finančne podporujú.

Eva Fojtíková

MDŽ v OS v Brne

13. 3. 2015

Poviete si piatok trinásteho, ale my nie sme poverčiví a tak sme sa stretli pri príležitosti Medzinárodného dňa žien. Chceli sme vyzdvihnúť význam a uznanie všetkých žien u nás i vo svete.

Pripomeňme si ako tento sviatok žien vlastne vznikol. V marci roku 1857 štrajkovali americké ženy z textilných tovární za zlepšenie pracovných podmienok. V roku 1908 newyorské krajčírky štrajkovali za skrátenie pracovnej doby, lepšie platy, hlasovacie právo a ukončenie zamestnávania detí. O tri roky neskôr sa prvýkrát slávil MDŽ v Rakúsku, Dánsku, Nemecku a Švajčiarsku. Ženy s podporou mužov na rozsiahlych demonstráciách žiadali volebné právo a koniec diskriminácie v zamestnaní. Ruské ženy si tento sviatok po prvý pripomenuli v roku 1913. O rok neskôr sa okolo 8. marca po celom svete konali demonstrácie proti vojne. Vo februári 1917 vyšli ženy v Petrohrade do ulíc pod heslom „chlieb a mier“. Za krátku dobu bol ruský cár donútený k abdikácii a dočasná vláda schválila i volebné právo žien. Táto demonstrácia sa konala 23. 2. čo pripadá podľa gregoriánskeho kalendára na 8. marca. OSN uznala tento sviatok oficiálne v roku 1975. V bývalom Československu bol tento deň plný pompéznych osláv. V roku 1989 bol tento deň vytesnený z kalendára i z obecného podvedomia a nahradený Dňom matiek. Poslanci MDŽ vrátili späť do hry v roku 2003, kedy schválili novelu zákona o sviatkoch. Horná komora Parla-

mentu sa však veľkou väčšinou postavila proti, ale v roku 2004 vo februári veto Senátu prehlasovala a 8. marec sa zapísal do kalendára ako významný deň. Tak to je asi v kocke história MDŽ.

Dnes majú ženy právo voliť, deti nie sú nútené pracovať, ale ešte stále sa rieši platová diskriminácia medzi mužom a ženou, nižšie zastúpenie žien v mocenských a rozhodovacích pozíciách. No aj to sa časom zmení. My ženy sme silné a vytrvalé.

A takto sme sa zabávali my pri príležitosti MDŽ.

Výbor pre svoje členky pripravil kvetinky a pohostenie pre všetkých. Že nie je na fotografii celý výbor? Dobrý postreh aj nám sa nevyhla chrípka a niekto musí aj fotografovať.

Výbor OS v Brne pri oslave MDŽ

Veľkonočné zvyky na Slovensku

17. 4. 2015

Síce už po veľkonočných sviatkoch, o to však radostnejšie sme si pripomenuli, ako sme prežívali tieto sviatky v mladosti a ako dnes. Kraj od kraja boli zvyky trochu iné. A tak sme mohli porovnávať, čo sa nám páčilo, čo už menej, tradície, ktoré sme zachovali a odovzdávame ich mladšej generácii. Nezabudli sme spomenúť ani tradície moravské a české. Nakoniec sme prišli k záveru, že slovenské tradície sú si podobné, hlavne čo sa týka symbolov.

Veľká noc je významným sviatkom kresťanskej cirkvi. Veľká noc alebo Veľkonočné sviatky alebo Pascha je najvýznamnejší kresťanský sviatok, ktorý pripadá na marec alebo apríl. Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania (resp. vzkriesenia) Ježiša Krista po jeho smrti na kríži.

Veľkonočné oslavy sa podľa regiónov líšia. Pretože sa časovo zhruba prekrývajú s pohanskými oslavami príchodu jari, ľudové tradície prevzali z predkresťanských dôb mnoho zvykov a obyčajov.

Studená voda mala prenesením vlastností dievčaťa zaručiť, aby bola celý rok zdravá a opeknela. „Oblievanie je tradícia na východnom Slovensku, je to starý slovanský rituál ešte z predkresťanského obdobia.“ Na západe a juhu sa skôr šibalo, kým na strednom Slovensku bolo bežné oblievanie aj šibanie.

Na Kvetnú nedeľu si ľudia do kostola doniesli rozvinuté vrbové prútiky, ktoré im kňaz svätiteľ modlitbami. Doma si ich zastokli za hradu na povale alebo obrazy, aby ich chránili pred búrkami. Pri búrkach konárik položili do obloka, alebo kúsok z neho hodili do ohňa. Bahniatkami okiadjali aj chorých, aby sa skoro uzdravili, na Orave dávali prútiky do prvej brázdy, na východnom Slovensku ich uložili k prvému zasadenému zemiaku. Na Horehroní prútmi vyhánali dobytok na prvú pašu, v okolí Hontu zapichovali vetvičky na hroby svojich blízkych, aby podobne ako sa budí na jar príroda prebudili aj duše svojich príbuzných.

Od tohto dňa až do Veľkonočného piatka sa v kostoloch čítali pašie – state z evanjelia hovoriace o utrpení Ježiša. Verilo sa, že počas paší bolo možné odkryť poklady ukryté v zemi. Nad miestom s pokladom horel na povrchu zeme plamienok. Poklad sa však musel vykopáť skôr, ako sa pašie dočítajú, inak sa stratil.

Aj pokrmy mali v týchto dňoch svoju čarovnú moc. Väčšinou sa jedli rôzne dlhé cestoviny s makom – aby na obilí narástli dlhé klasy s množstvom zrna. Zo zeleniny používali len také druhy, pri ktorých si želali, aby čím skôr kvitli. A opačne, kapusta sa vôbec nejedla, aby hneď nevyháňala do kvetu.

Na Zelený štvrtok či Bielu sobotu sa muži, ženy aj dospievajúca mládež chodili umývať do potoka. Začínalo sa už pred ranným zvonením. Dievčatá verili, že po takomto umytí budú čerstvé ako lastovičky, nebudú mať pehy na tvári a ak si umyjú vlasy, rýchlejšie im budú rásť.

Veľkonočnú vodu zamurovali do základov nového domu, aby sa jeho stavba a život v ňom vydarili. Vykropili ňou stajňu, keď sa krava otelila. Gazdiné pred východom slnka museli poumývať všetok riad a najmä nádoby na mlieko, aby kravy dobre dojili. Taktiež všetko riadne pozametať a vyniesť smeti von, aby sa v dome nedržal hmyz. Dobytok si tiež užil svoje – všetko to malo slúžiť na jeho ochranu pred neuhmi a zveladenie: koňom uviazali červenú niť do chvosta – ochranu pred urieknutím, kravu tri razy utreli mužskými gaťami, aby bola plodná a pysk jej natreli slaninou, aby sa nezduľa. Dobytok ešte v stajni pošúchali vajcom, pokropili svätenou vodou a vyhánali bodliakom. Na prah stajne položili vajce a ak ho niektorá krava rozbila, bola to predzvesť jej rýchleho uhynutia.

V noci zo Zeleného štvrtka na Veľký piatok sa schádzali strigy. Ľudia predpokladali, že škodlivá činnosť stríg a strigôňov bola namierená predovšetkým proti dobytku, a preto natierali večer dvere stajní kolomažou alebo cesnakom. Aby kravám niektorá striga nepočarila, mala gazdiná urobiť venček zo šípového prúta a o polnoci mlieko cezeň precediť. Gazdovia na Veľký piatok zvyčajne robievali značkovanie oviec, pretože verili, že ovce menej cítia bolesť a rany sa im rýchlejšie zahoja. Tak ako sa mali rýchlo hojiť rany zvieratám, takisto rýchlo sa mali hojiť poškodené miesta na rastlinách – preto sa v tento deň štepili mladé stromčeky.

Čarodejnú atmosféru veľkonočného obdobia sa usilovali využiť aj vydajactivé dievčatá. Napríklad hádzali do

vody malé jedľové vetvičky. Ak ich niesla voda po prúde, mali sa vydať vo vlastnej obci. Ak vetvičku stočil vír iným smerom, mali sa dostať za nevesty inam.

Na Bielu sobotu sa ľudia venovali vareniu a pečeniu obradných jedál. Bola to bravčovina, často sa varila šunka. Masť zo šunky odkladali na liečenie rán a mnohí verili, že chráni aj pred hadím uštipnutím. Vo viacerých oblastiach pripravovali na Veľkú noc jahňa, v južných častiach stredného a západného Slovenska dosiaľ pečú baránka z masy pripravenej z vajec, zemiľ a klobásy. Keď gazdiná vymiesila cesto, neočistila si ruky a išla pohladkať stromy, ktoré mali v tom roku prvý raz zarodiť, alebo ktoré dávali málo ovocia. Najviac sa však všade jedli vajička.

Významnú úlohu mal oheň, ktorý sa roznechoval na Bielu sobotu. Novým ohňom zapálili večnú lampu a veľkonočnú sviecu zvanú paškál. Oheň mal mať magicko-ochrannú silu. S uhlíkmi z tohto ohňa sa tri razy obehlo dom, aby bol chránený pred povodňou. Popol sypali na oziminy, aby ich nezničili búrky.

Biela sobota bola považovaná za šťastný deň na sadenie a siatie. Niekde v tento deň kotúľali po poli okrúhly koláč, aby sa vydarila úroda.

Na Veľkonočnú nedeľu založili dospievajúcim dievčatám po prvý raz na hlavu partu. Pri prekročení kostolného prahu každá prehodila cez seba peniaz pre šťastie. Cez omšu sa svätili veľkonočné jedlá. Z kostola sa každý ponáhlal domov, pretože ako rýchlo prišiel, taký šikovný mal byť pri žatve. Stolovanie v tento deň pripomínalo Štedrú večeru. Prvým chodom bolo vajičko, ktoré gazda rozdelil medzi všetkých prítomných. Hlavný chod bolo mäso z hydiny. Všetci sa mali dobre najesť, aby boli syti po celý rok. Omrivky zo stola odkladali na liečenie, do siatin, alebo ich dali sliepkam – mali lepšie niesť.

Na Veľkonočný pondelok sa niekde šibalo, inde šibalo aj polievalo. Chlapci šibali najmä gazdiné, aby vraj neoprašiveli. Odmenu im boli vajička a koláče.

Pri šibaní sa hovorili rôzne riekanky. Niektoré boli trochu humorné:

*Šibem, šibem túto hlavu, aby nebolela,
tento chrbát, aby dobre noše vláčil,
tieto ruky, aby dávali mužovi peniaze,
túto papuľku, aby nepapuľovala,
tieto nohy, aby dobre bežali.*

Iné sa používali v rôznych obmenách:

*Šibi-ryby masné ryby, kus koláča od korbáča,
kázal kadlec aj kadlečka, abys dala tri vajička:
jedno biele, druhé čierne a to tretie zabarvené,
to je moje potešenie.*

Iná verzia:

*Šibi, ryby, masné ryby, kus koláča od korbáča.
Ešte k tomu groš, aby bolo dosť.*

Úryvok z tradičnej riekanky v obci Hubová pri Ružomberku:

*Tetičko, tetičko,
dajte malované vajičko.
Ak nedáte malované,
dajte aspoň biele,
sliepočka vám znesie iné.
Na peci v kútku,
na zelenom prútku,
prútik sa zohne,
vajičko spadne.*

Prvé vinše sa uchovali až zo štúrovskej generácie, tie z predkresťanského obdobia sa nezachovali. Na Slovensku sa dbá na miestne tradície, každá obec sa snaží svoje kultúrne bohatstvo zachovať aj písomne. Objavujú sa potom aj zozbierané veľkonočné vinše. Vznikajú aj nové vinše, v ktorých sa fantázii medze nekladú.

Starší mládenci začali kúpať v nedeľu popoludní a končili nad ránom. Na Veľkonočný pondelok poobede pokračovali. V každom dome ich bohato pohostili, nezriedka aj obdarovali peniazmi. Z vyzbieraných peňazí usporiadali večer zábavu, kde sa stretli s dievčatami. Po zábave odprevadili mládenci svoje vyvolené domov, za čo dostali vyšívane šatôčky. V utorok si mohli dievčatá a ženy vyna-hradiť štipance od korbáčov a premočené šaty. Od rána striehli s vedrami vody za plotmi a oblokmi a poliali každého muža, ktorý mal menej ako päťdesiat rokov

Obdobie jarných sviatkov sa končilo na Juraja, keď sa zem otvára. Vravievalo sa: *do Ďura nerastie nič, aj keby kliešťami tahal von zo zeme, a po Ďure všetko ide von, aj keby kladivom zatĺkal.* A tak zábavy ustúpili bokom, aby sa všetci vospolok mohli plne venovať prácam na poliach a v gazdovstve.

Symboly Veľkej noci

Baranček, bahniatka, kraslice, zajačik a kríž. Základné znaky Veľkej noci sú istotne i vám dobre známe.

Vajičko je symbolom nového života, pretože aj samo obsahuje zárodok. Znamená životnú silu, narodenie, nesmrteľnosť a vďaka škrupine aj pocit bezpečia. Dôvodom jedenia vajec cez Veľkú noc bolo aj to, že sa nesmeli jesť v pôstnom období. Symbolický význam má najmä farbenie vajec na červeno (láska a vášeň), nazeleno (príroda) a nažltlo (slnko).

Kraslice sú najstarším symbolom a v podstate ide o pohanský znak, prostredníctvom ktorého sa vítala jar počas rôznych rituálnych obradov.

V náboženskom zmysle symbolizuje znovuzrodenie. Kedysi sa kraslice farbili väčšinou na červeno, aby tak pripomínali Ježišovu krv a nikdy sa nemaľovali na modro, pretože to charakterizovalo smútok.

Bahniatka sú späť iba s okolitými krajinami. Pôvodným symbolom je totiž palmová ratolesť, ktorou vítali Ježiša po zmŕtvychvstaní, no keďže u nás tento strom nerastie, našim symbolom sa stali práve bahniatka. Zvolili

sa kvôli aktuálnemu obdobiu, keď začínajú rásť a po ich posvätení majú pre rodinu ochranný charakter.

Kríž tiež predstavuje bolesť a utrpenie. Dnes je najdôležitejším z kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest patril k trestom veľmi krutým a ponižujúcim. Symbol kríža nevznikol s kresťanstvom, je omnoho starší. Poznali ho už starí Egypťania, Číňania aj Kréťania.

Baránok je symbol nevinnosti a boja so zlom. Bol rozšírený už v predkresťanskej tradícii v celom Stredomorí, v pastierskych krajinách. V židovskej tradícii sa používal ako obetné zviera za hriechy. V kresťanstve je jedným zo symbolov Ježiša Krista, lebo obrazne podľa kresťanskej viery on je Baránok obetovaný za spásu sveta.

V židovskej tradícii sa používal ako obetné zviera za hriechy. Zároveň židia na sviatok Paschy jedia baránka ako pripomienku svojho vyslobodenia z Egypta.

Zajačik má pravdepodobne pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari, ako aj kuriatko. Svoje miesto má zajac v mnohých náboženstvách, mytológiách – v gréckej, egyptskej, čínskej, kde symbolizuje šťastie, plynúci čas, krátkosť života, označovaný je za charakteristický znak zmŕtvychvstania.

Korbáč sa pletie z vrbového prútia a zdobí sa stuhami alebo inými farebnými povrázkami. Na Veľkonočný pondelok ním chlapci šibú dievčatá, aby boli zdravé. Šľahanie prútmi má priniesť zdravie, plodnosť, šťastie a odohnať

zlo. Jarné šibanie má pripomenúť aj bičovanie Ježiša Krista. Tento symbol Veľkej noci má tiež pôvod v starých pohanských zvykoch. Bitie a šľahanie prútmi patrí k dávny magickým praktikám. Tiež má pripomenúť aj bičovanie Ježiša Krista pred ukrižovaním. Aby prúty viac „štípali“ namáčali ich do vody. O jeho kvalite nerozhodovala iba dĺžka, ale najmä počet pramienkov. Používanie korbáčov je novšou záležitosťou, v minulosti sa šibalo len čerstvo odtrhnutým prútikom.

Zvyky, obyčaje a povery sa začínali na Zelený štvrtok. V tento deň sa sial mak, aby bola dobrá úroda. Gazdiná mala poriadne povymetať celý dom, smeti mala vyniesť do potoka, aby z domu odišiel všetok hmyz.

Iným zvykom bolo ranné umývanie sa v potoku. Malo sa tak stať ešte pred východom slnka, aby celá rodina, všetci jej členovia boli zdraví a šikovní. Za tým istým účelom sa vo viacerých obciach Slovenska robilo aj „brodenie koní“ v potoku. Ak chceli mať dievky pekné dlhé a husté vlasy, chodili si ich česať včas ráno pod vrbu.

Slanina, údené, klobáska, šunka nesmú chýbať na veľkonočnom stole preto, lebo po 40 dňoch sa konečne skončil pôst. Tak si sviatok treba užiť. Starou tradíciou je pečenie jahňaciny, kozľaciny, ale dnes sa pripravuje aj bravčovina a hydina.

To je len stručne o zvykoch a tradíciách veľkonočných sviatkov na Slovensku. Mohli by sme rozoberať kraj po kraji a všade by sme našli nejakú zaujímavosť alebo krajomú odlišnosť. Určite budeme mať ešte veľa príležitostí podeliť sa o ne pri našich ďalších stretnutiach.

Veľkonočné zvyky v OS v Brne

Dielničky pre šikovné ručičky

15. 5. 2015

Pod týmto názvom sa konalo odpoľudnie pre deti, ktoré sme pripravili pre našich najmenších. Teta Petra pripravila pre ne rôzne formičky, modelovacie hmoty, hrnčeky na ozdobenie a vystrihovačky. Počiatočnú obavu vystriedala zvedavosť a snahu ukázať čo kto vie urobiť. Občas priložili ruku k dielu aj mamičky a babičky. Nechýbali básničky

a pesničky, aj keď na začiatku bola tréma, ale postupne sa dostali do svojho detského sveta.

Škoda len, že neprišlo viac adeptov na tvorivé dielne i z radov starších detí. Rady i pre ne pripravíme zaujímavé nápady na umelecké a výtvarné tvorenie alebo maľovanie, kreslenie, strihanie a lepenie len tak pre radosť.

Katarína Pecová

Marián bol pred začiatkom svojej práce veľmi sústredený, ale chybou fotografa, nie je zachytený pri tvorbe. Výsledok však je dokonale. Hneď som dostala chuť na čaj z tohto hrnčeka.

Anička pracovala s veľkou zodpovednosťou, premyslený každý detail, nič nenechala na náhodu.

A tu je tvorba našich budúcich umelcov

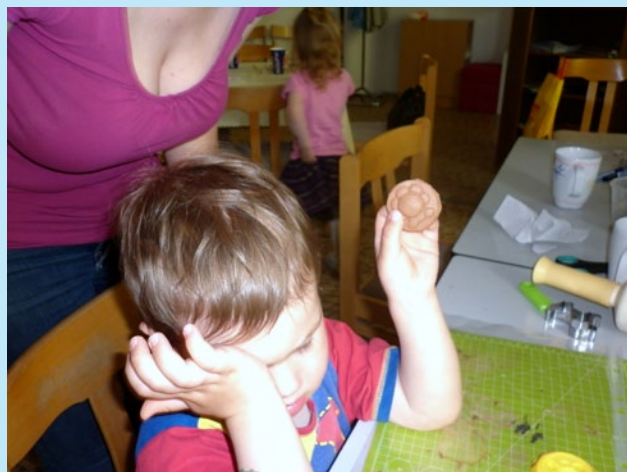

Vzor na perníky.

◀
Po dobre vykonanej práci
musí prísť aj zábava, veď
sú to umelci.

▲ ▲

Pavlík pristupuje veľmi zodpovedne k svojej tvorbe, vie že najprv musí dobre spracovať hmotu, aby sa s ňou dobre pracovalo. A už vidíme hotové dielo. Práca bola namáhavá, alebo sa rozhoduje o názve diela?

▲

Elen to zvláda ako skutočný odborník. Bravo, práca skúseného odborníka.

▲

Sonička uvažuje čo má ešte nakresliť, alebo nad umeleckým menom?

Deň národnostných menšín

24. 5. 2015, Brno, park Lužánky

Deň národnostných menšín žijúcich na území Juhomoravského kraja sa zasa uskutočnil v Brne. Ako po iné roky ho zorganizoval Juhomoravský kraj v spolupráci a Radou pre národnostné menšiny JMK, pod záštitou JUDr. Michala Haška, hajtmana Juhomoravského kraja. Cieľom tohto tradičného stretnutia je predstaviť národnostné menšiny žijúce v JMK a priblížiť ich národnú kultúru a gastronómiu obyvateľom mesta Brna.

Ani tento rok nás park Lužánky neprivilal pekným počasím, pršalo a slniečko nie a nie svietiť. Na nálade to, ale nebolo poznať. Každá menšina mala nachystané pohostenie pre našich priaznivcov. Prvýkrát sa tejto udalosti zhostil aj Zväz Vietnamcov, ktorí žijú v Brne.

OS v Brne tak, ako vždy toho nachystala požehnané. Strapačky, bryndzové halušky, rezance s makom a tvarohom, šošovicovú polievku na kyslo, kapustnicu, škvarkovú a bryndzovú nátierku a samozrejme koláče či už svadobné, mrkvové alebo slivkové osúchy.

O tom, že návštevníkom chutilo svedčí to, že domov sme si odnášali jedine prázdne krabice a špinavý riad. No a tak to má byť. Vždy sme radi, keď ľuďom chutí a chvália naše pohostenie.

Program sa páčil a nepokazilo ho ani daždivé počasie. Určite by bolo divákov viac, keby počasie bolo slnečné, no to ešte nevieme ani upiecť ani navariť. Tak za rok opäť dovidenia a do tretice už bude krásne a slnečno. Ja tomu verím a určite aj vy.

Juhomoravský kraj a Rada pro národnostní menšiny Juhomoravského kraje Vás zvou na

DEN NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

Uskuteční se v neděli 24. května 2015 od 10.00 do 16.00 hodin v Brně Lužánkách.
V programu vystoupí spolky národnostních menšin z Juhomoravského kraje a představení národní tradice a folklóru jednotlivých národů juhomoravského regionu.

Akce se koná pod záštitou JUDr. Michala Haška, hejtmana Juhomoravského kraje

Podrobný program: www.kr-juhomoravsky.cz/dennarodnostnichmensin

Pohostenie organizované OS v Brne

Zájazd na Slovensko

Po stopách našich predkov

22. 8. 2015 – Modra, Pezinok, Červený kameň

Po dvoch virtuálnych zájazdoch do Japonska a Číny sa naša OS v Brne vybrala na skutočný výlet do našej rodnej vlasti Slovenska. Vybrali sme si malebný vinársky kraj pod Malými Karpatmi mestá Modra a Pezinok a hrad Červený kameň. Počasie nám prialo a k videniu bolo toho veru neúrekom.

Slovenská ľudová majolika

Naša prvá zastávka bola návšteva Slovenskej ľudovej Majoliky v Modre, kde nás privítala usmievavá pani Hrdličková a hoci bola sobota a v tento čas majú zatvorené bola ochotná nás previesť celou výrobou a ukázať nám ako to všetko začína od spracovania hlíny až po konečný výrobok. Aké bolo naše prekvapenie, keď sme sa dozvedeli, že túto prácu vykonáva ani nie dvadsať ľudí a bez akýchkoľvek príspevkov, či už od štátu, alebo niekoho iného. To čo vyrobia a predajú zase späť investujú, aby tieto krásne veci mohli poznať aj iní, nie len na Slovensku, ale aj v zahraničí. Tak tomu sa hovorí láska k remeslu. Ako nám bolo povedané uvažujú o tom, že by si otvorili

Slovenská Ľudová
Majolika

vlastnú školu a vychovali si svojich vlastných budúcich zamestnancov. Keby takýchto ľudí bolo čo najviac určite aj tento svet by bol krajší a lepší.

Jedinečnosť modranskej keramiky spočíva v jej ručnom spracovaní, od vytáčania na elektrickom kruhu až po maľ-

▲ Naša sprievodkyňa

▲◀ Slovenské majolika – vázy

◀ Výrobné priestory

bu. I dnes sa používa hlina z modranských ložísk. Výrobky sa sušia voľne v dielni a po dôkladnom vysušení sa vypaľujú pri teplote 980–1000 stupňov Celzia.

Slovenská majolika vychádza z habánskej tradície. Aj pôvodná tvorba keramiky úzko súvisela s vinárstvom a vinohradníctvom. Tradícia výroby slovenskej ľudovej majoliky siaha do 16. storočia, ktorú na územie dnešného západného Slovenska priniesli práve habáni presídlení z Nemecka. Habáni založili svoju prvú dielňu aj v Modre v roku 1610. Prvý hrnčiarsky cech bol v Modre založený

v roku 1636 a v ďalších storočiach nastal rozmach tohto remesla. Do dnes umelecké hrnčiarske dielne využívajú pri svojich dekoráciách vzorkovník hrnčiara Heřmana Landsfelda (1899–1986), ktorý zozbieral a zostavil ľudové motívy zo západného Slovenska, aby takto vytvoril teoretické zázemie hrnčiarskemu ľudovému umeniu. Modranská majolika sa vytáča na hrnčiarskych kruhoch a je glazovaná a maľovaná výhradne ručne. Motívy a farby sú jedinečné. Rozlišujeme štyri druhy modranskej majoliky – pestrý, zelený, modrý a habánsky.

▲ Majolika s vinárskym motívom

▲ Ukážka modrej majoliky

▲ Účastníci zájazdu v expozícii keramiky

Mesto Modra

Po krásnej prehliadke Slovenskej ľudovej majoliky sme šli pozrieť mestečko Modra.

Najstarší písomný prameň spomínajúci dedinu Modra (villa Modor) je listina Belu IV. z roku 1256.

Ďalšie písomné pramene pochádzajú až zo začiatku 14. storočia, z obdobia po vymretí Arpádovcov. Zemepánom Modry bol v tom čase Matúš Čák Trenčiansky. Do obdobia jeho vlastníctva spadá aj prvá zmienka o už rozvinutom modranskom vinohradníctve.

Po smrti Matúša Čáka pripadla Modra opäť kráľovskej korune. Prvé mestské privilégia nadobudla 25. decembra 1361, listinou ktorou Ľudovít I. ustanovil Modre výsady poddanského mesta uhorských kráľovien (civitas Reginalis). Modra tak bola vyňatá spod právomoci bratislavského župana a bola jej potvrdená samospráva so súdnou právomocou.

V 16. storočí obyvateľstvo Modry tvorilo viacero národností. Vedúce postavenie v meste mali Nemci. Medzi mešťanmi a obyvateľmi Modry sa ešte nachádzali okrem Slovákov aj Chorváti, Srbi a Maďari, ktorí sem emigrovali z južných území Uhorska obsadených Turkami, Česi a Moravia, ktorí sem emigrovali hlavne v pobeľohorskom období z dôvodov náboženského útlaku.

V roku 1607 udelil Rudolf II. Modre privilégia slobodného kráľovského mesta, čím stúpol jej význam. V rokoch

1610 až 1646 mesto vybudovalo mestské opevnenia s tromi bránami, z ktorých sa zachovali len časti opevnenia a tzv. Horná brána.

17. a 18. storočie predstavuje pre Modru obdobie najväčšieho stavebného, hospodárskeho, cirkevného aj kultúrneho rozkvetu. Stredoeurópsky význam získala od 18. do začiatku 20. storočia práve keramickou výrobou.

Štatút slobodného kráľovského mesta si Modra udržala až do roku 1876, a potom sa stala mestom so zriadeným magistrátom. Od roku 1923 bola veľkou obcou s možnosťou nazývať sa mestom. Tým zostala aj počas obdobia Slovenského štátu (1939–1944), hoci nemala požadovaných desaťtisíc obyvateľov, ale bola okresným mestom. Po druhej svetovej vojne zostala mestom a sídlom okresného národného výboru do februára 1949, kedy bolo sídlo okresného národného výboru presunuté z Modry do Pezinku. Dnes je mesto Modra mestom s deväťtisíc obyvateľmi. V roku 1991 bolo jej historické jadro vyhlásené za pamiatkovú zónu.

V súčasnosti reprezentujú slávne modranské vinohradnícke a vinárske tradície okrem významných enológov hlavne Stredná odborná škola vinársko-ovocinárska, združenie vinohradníkov Vincúr spolu s mnohými súkromnými vinohradníkmi z Modry a Kráľovej.

Modra je známa predovšetkým ako posledné pôsobisko Ľudovíta Štúra. Je teda samozrejmé, že sa tu nachádza múzeum nášho slávneho národovca, ktoré sídli v centre mesta v tzv. Emreszovskom dome. V dobe našej návšte-

- ▲ Bašta
- ▲◀ Modra je tohto času v rekonštrukcii (v pozadí námestia je Horná brána, symbol Modry)
- ◀ Súsošie Ľudovíta Štúra

vy bolo v rekonštrukcii, takže sa nám ho nepodarilo ani zvečniť.

Bašta – pôvodne kruhová bašta mestského opevnenia, prezývaná aj „červená veža“. V roku 1994 po renovácii v nej bola zriadená Galéria národného umelca Ignáca Bizmayera.

Súsošie Ľudovíta Štúra – dielo akademického sochára Miroslava Motošku sa skladá z komplexu plastík z carrarského mramoru. Dominujúca postava Ľ. Štúra symbolizuje jeho vedúce postavenie v slovenskom národnom hnutí 19. storočia. Bočné súsošie vľavo stvárňuje symbolické postavy slovenských dobrovoľníkov revolúcie rokov 1848/1849. Súsošie vpravo pozostáva z postáv Štúrových najbližších druhov J. M. Hurbana, M. M. Hodžu a J. Francisciho Rimavského.

Horná brána – symbol Modry. Jediná zachovaná pôvodná mestská brána. Ako súčasť mestského opevnenia chránila a umožňovala vstup zo severného predmestia. Postavená bola v rokoch 1610–1618. Klenutý prejazd v prízemí chránila priekopa, padací most a strielne. Na čelnej stene je osadený malý reliéfny erb Modry a latinský nápis, úryvok zo 127. žalmu: „Ak Pán nestráži mesto, nadarmo bdejú jeho strážcovia“.

▲ Horná brána v Modre

Významné osobnosti Modry

Ignác BIZMAYER – národný umelec, držiteľ štátneho vyznamenania. Vyrastal na habánskom dvore v Košolnej. Vyučil sa v Keramickej škole v Modre, ako majster pôsobil v „Slovenskej ľudovej majolike“ a od roku 1957 sa venoval vlastnej keramickej tvorbe. Vo svojom diele sa sústredil na figurálnu tvorbu, keramicnú plastiku, úžitkovú dekoratívnu keramik. Jeho práce sú vystavené v Galérii Ignáca Bizmayera.

Gejza DUSÍK – hudobný skladateľ. Priekopník modernej slovenskej populárnej hudby, spoluzakladateľ slovenskej operety a nositeľ štátnych vyznamenaní. Vyštudoval hudobnú kompozíciu na Novom viedenskom konzervatóriu. Je autorom 250 tanečných piesní a hudobných komédií, z toho 13 operiet. K najznámejším dielam patrí opereta Hrnčiar-sky bál s áriou Pieseň o rodnej zemi, ktoré skomponoval v roku 1956 na rodinnej chate v Modre – Harmónii.

Jozef ILEČKO – maliar, grafik, ilustrátor. Pôsobil v Modre v Slovenskej keramike a od roku 1953 ako slobodný umelec. Ilustroval knihy pre deti i dospelých, popri kresbe a maľbe sa venoval grafike, kolážam a keramickej tvorbe.

Vladimír JURKOVIČ – evanjelický farár. Od r. 1897 pôsobil v Modre-Kráľovej, kde zotrval takmer 40 rokov a počas svojho účinkovania rozvinul veľkú kultúrnu a osvetovú činnosť.

Miloš JURKOVIČ – syn Vladimíra Jurkoviča, spoluzakladateľ a dlhoročný riaditeľ Zemedelského múzea v Bratislave, ktoré bolo predchodcom súčasného Slovenského národného múzea.

Samuel Dušan JURKOVIČ – architekt. Brat Vladimíra Jurkoviča, vedúca osobnosť modernej československej architektúry. V Modre projektoval viaceré architektonické objekty, predovšetkým historickú budovu sirotinca.

Ján SMREK – básnik. Vlastným menom Ján Čietek, bol od r. 1907 vychovávaný v modranskom evanjelickom sirotinci, v Modre študoval na učiteľskom ústave. Modra bola pre neho zdrojom inšpirácie v jeho básnickej tvorbe. V r. 1978 pri príležitosti 80. narodenín bolo Jánovi Smrekovi udelené čestné občianstvo mesta Modry.

Vincent ŠIKULA – spisovateľ, hudobník. Absolvent Štátneho konzervatória v Bratislave, učiteľ na Ľudovej škole umenia v Modre, redaktor časopisu Romboid a vydavateľstva Slovenský spisovateľ, filmový dramaturg. Autor románov, noviel poviedok, čít a poézie pútajúcich pozornosť čitateľov predovšetkým jedinečným rozprávačským majstrovstvom. Viaceré tituly boli preložené do cudzích jazykov alebo sfilmované.

Dionýz ŠTÚR – Geológ. Riaditeľ c. k. Ríšskeho geologického ústavu vo Viedni, významný geológ, prírodovedec, zoológ a fytopaleontológ, montanista, hydrogeológ. Študoval na modranskom gymnáziu a neskôr v Modre navštevoval svojho otca, učiteľa.

Karol ŠTÚR – starší brat Ľudovíta Štúra, básnik, publicista, pedagóg, prekladateľ a politik. V Modre pôsobil ako profesor a rektor ev. gymnázia a neskôr ako ev. farár. V roku 1849 bol ako člen slovenského vyslanectva vzdať v Olomouci hold a predložiť požiadavky novému panovníkovi Františkovi Jozefovi. Po revolúcii pôsobil ako slovenský dôverník pri mestskej rade v Modre.

Ľudovít ŠTÚR – kodifikátor spisovnej slovenčiny, redaktor a vydavateľ prvých slovenských politických novín, vedúca osobnosť slovenského národného hnutia v štyridsiatych rokoch 19. storočia.

Samuel ZOCH – Evanjelický biskup, spoluautor Deklarácie slovenského národa z roku 1918, prvý novodobý bratislavský župan, protagonistu vzniku Československej republiky. Štúdium teológie ukončil vo Viedni. V Modre sa okrem farárskeho úradu venoval aj správe evanjelického sirotinca, organizovaniu verejných zbierok na podporu sirotinca a výstavby novej budovy sirotinca.

Zdroj: oficiálne stránky mesta Modra

▲ Kaplnka p. Márie Snežnej v Modre

Hrad Červený kameň

Naša ďalšia cesta viedla na hrad Červený kameň. Cestou na hrad sme stretli mnoho ľudí čo značí, že hrad je obľúbeným miestom. Dokonca aj deti, ktoré tu boli neďaleko na tábore si prišli pozrieť hrad v dobových kostýmoch.

Počiatky hradu, tiež nazývaného Bobří hrad, siahajú až do polovice 13. storočia. Leží na juhovýchodnom svahu Malých Karpát neďaleko Modry a nad obcou Častá.

▲ Hrad Červený kameň

▲ Interiér hradu

Hrad nechala založiť na svojom majetku Konstancia, vdova po českom kráľovi Přemyslovi Otakarovi I. Vystriedali sa na ňom viaceré významné uhorské šľachtické rody.

Matúš Čák Trenčiansky, páni zo Svätého Jura a Pezinka, Zápoľskí alebo Turzovci, ktorí ho získali do dedičnej držby od kráľovnej Márie Habsburskej, manželky uhorského kráľa Ľudovíta II. Jagelovského. Do dejín zasiahli aj dva najvýznamnejšie šľachtické rody, ktoré sa postupne stali jeho vlastníčkmi: nemeckí Fuggerovci a uhorskí Pálfi-ovci.

Anton Fugger, bol vzdelaný a veľmi bohatý a schopný obchodník, ktorý hrad premenil na bezpečný sklad tovarov, s ktorými jeho rodina obchodovala po celej Európe. Investoval množstvo svojho času a finančných prostriedkov na prestavbu hradu na renesančnú pevnosť s batériovými vežami a v nároží obklopenú priekopou. Výstavba pokračovala postupne okolo starého hradu a preto má terajší hrad nepravidelný pôdorys. Jednotlivé konštrukcie boli postupne búrané a nahradzované novou stavbou vrátane veľkej hradnej veže. Pozostatky pôvodného hradu sa

▲ Hradná kaplnka

▲ Interiér hradu

▲ Interiér hradu

▲ Interiér hradu

▲ Interiér hradu

tak zachovali pod úrovňou nádvorja, alebo boli zabudované v nových konštrukciách. Po dokončení mal hrad len jedno nízke obytné krídlo a ostatné priestory slúžili predovšetkým hospodárskej prevádzke. Vzhľadom k tureckej hrozbe stratili Fuggerovci záujem o obchodné aktivity a v roku 1581 časť hradu kúpil Mikuláš Pálfi a ostatnú časť získal svadbou v roku 1588 s Máriou Magdalénou Fuggerovou, vnučkou Antona Fuggera a tak sa stal vlastníkom celého panstva. Nakoľko sa Červený Kameň stal pre Pálfičovcov hlavným sídlom, pristúpil k dostavbe zvyšných

krídiel. Táto stavba bola dokončená v roku 1890. Rod Pálfičovcov vlastnil hrad do roku 1945. V medziobdobí bol hrad upravovaný len minimálne. A tak si zachoval svoju pôvodnú podobu. Upravované boli predovšetkým len interiéry po požiari v roku 1646 a pristavené boli niektoré hospodárske budovy.

Po druhej svetovej vojne sa na hrade začali zhromažďovať vzácne nábytkové mobiliáre, predmety výtvarného a úžitkového umenia, historické knižnice a šľachtické archívy z objektov, ktoré boli bývalými majiteľmi opustené

▲ Účastníci zájazdu na hrade

▲ Pred vstupom do hradu

▲ Takto sa nám predvádzal biely páv

a často voľne prístupné, konfiškované inventáre zvezené z iných pamiatkových objektov (31 zámkov a 2 kláštorov). V roku 1949 bol hrad sprístupnený verejnosti a v roku 1970 bol vyhlásený národnou kultúrnou pamiatkou. Dnes slúži ako múzeum nábytku. Stála expozícia je zameraná na kultúru bývania šľachty.

▲ Pozlatené sane

▲ Vstup do interiéru hradu

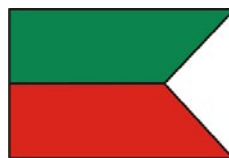
▲ Nádvorie hradu

Mesto Pezinok

Tak o tomto meste sme už niečo vedeli. Pani Mgr. Gušťaříková predsedníčka OS v Brne nám o ňom rozprávala minulého roku. Je to jej rodné mesto a teraz sme ho mali možnosť vidieť na vlastné oči. Okresné mesto, ktoré leží v Bratislavskom kraji, cez ktoré tečie potok Saulak miestnymi od nepamäti nazývaný Cajloch.

V 17. a 18. storočí patrilo medzi najbohatšie mesta Uhorska. Sláva a bohatstvo bolo založené na produkcii kvalitných vín. V 19. storočí dočasná konjunktúra spôsobila predovšetkým obnovenie ťažby zlata a zavedenie železnice a tým sa stalo najdôležitejším mestom Malokarpatskej vinohradníckej oblasti. Pezinok je moderným mestom rozvinutým obchodom a mnohými zaujímavými historickými pamiatkami.

Zástava mesta Pezinka je historická. Pochádza z roku 1649 a je ukončená tzv. lastovičím chvostom.

Pezinok používal najneskôr od 15. storočia (aj od 14. stor.) vo svojich pečatiach symbol Immaculaty (nepoškvrnenej Panny Márie – patrónky farského kostola), stojacej na mesiaci a obkolesenej žiarou.

V meste Pezinok žije (k 31. 12. 2014) 24 070 obyvateľov.

Územie, na ktorom sa dnes rozkladá mesto Pezinok, sa v písomných materiáloch prvýkrát spomína v listine z roku 1208 ako „terra Bozin“. V nasledujúcich storočiach sa mesto postupne zmenilo z banskej osady na vinohradnícke mestečko po druhej vlne nemeckej kolonizácie na začiatku 16. stor. Snaha mešťanov a obyvateľov Pezinka o získanie práv slobodného kráľovského mesta vyvrcholila 14. júna 1647, kedy kráľ Ferdinand III. udelil Pezinku tieto privilégia.

V 17.–18. storočí zažíval Pezinok svoj najväčší rozkvet a patrilo medzi najbohatšie mestá Uhorska. Jeho sláva a bohatstvo bolo založené na produkcii kvalitných vín.

V 19. storočí začalo postupné spriemyselnovanie mesta; bola tu založená prvá továreň na výrobu kyseliny sírovej v Uhorsku, továreň na výrobu ihiel a taktiež veľká tehelňa. Dočasnú konjunktúru v 19. stor. spôsobilo predovšetkým obnovenie ťažby zlata v chotári Pezinka a zavedenie železnice, čím sa Pezinok stal najdôležitejším mestom Malokarpatskej vinohradníckej oblasti.

Prvá polovica 20. stor. predstavovala úpadok mesta. V tomto čase nebolo v Pezinku väčšieho priemyselného podniku, čo zároveň s poklesom vinohradníckej produkcie spôsobilo masívne vystahovalectvo do Ameriky. Postupné zlepšenie začalo až po skončení II. svetovej vojny.

Dnes je Pezinok moderným okresným mestom s vybudovaným priemyslom (najmä drevospracujúca, tehliarska a stavebná výroba), kvalitnou vinohradníckou a vinár-

skou produkciou, rozvinutým obchodom a zaujímavými historickými pamiatkami. Pre mesto je charakteristické historické centrum s typickými meštianskymi domami, ulicami v pravidelnom sieťovom pôdoryse a zvyškami pôvodných hradieb. K najvýznamnejším kultúrohistorickým pamiatkam patrí zámok z 13. storočia, 4 historicky aj architektonicky cenné kostoly a renesančná radnica.

Radnica na Radničnom námestí – jej vybudovanie podnietilo získanie prvých mestských privilégií Pezinka roku 1615. Vznikla približne v polovici 17. storočia z dvoch gotických domov na okraji námestia (mestských kúpeľov a Weltzovho domu). Pôvodný vstup do objektu bol z námestia, po barokovej prestavbe z bočných krídel. Na poschodí vo východnej časti bola radná a súdna sieň, v západnej časti archív. Na prízemí sa nachádzali obchodné priestory – predajňa cechu bieleho pečiva, deväť menších obchodov a lekáreň. Bol tu aj byt mestského sluhu. V podzemí bola mestská väznica a mučiareň. V objekte radnice sídlil aj mestský súd. Roku 1832 budovu veľmi poškodil požiar, ktorý zničil značnú časť mestského archívu. Po požiari ju prebudovali v klasicistickom slohu. Pre svoje dispozičné riešenie je pezinská renesančná radnica unikátom na Slovensku. Jej analógie sa nachádzajú v nemeckých krajinách.

Dolný kostol je postavený na rohu Radničného námestia, ktorý je trojloďovou stavbou s emporami z troch strán. Pôvodne išlo o evanjelický kostol zo 17. storočia, ku ktorému bola pristavená veža, ktorá slúžila aj ako mestská

strážna veža. Arcibiskup v roku 1674 rozhodol, že pezinskí evanjelici musia odovzdať kostol katolíckej cirkvi. Hlavná loď kostola je zaklenutá krížovými klenbami. V kostole je cenný organ, oltárny obraz znázorňuje Premenenie Pána Svätej Trolice. V roku 1753 kostol získali jezuiti.

Rímskokatolícky **Farský kostol** na Farskej ulici bol postavený začiatkom 14. storočia v gotickom slohu pravdepodobne na mieste románskeho kostola alebo kaplnky z 13. storočia. Kostol pôvodne nemal vežu. Klenby kostola boli vybudované až v 15. storočí v neskorogotickom slohu podľa predlohy klenieb v Chráme sv. Víta v Prahe. Z vnútorného zariadenia je najcennejšia ranorenesančná kazateľnica z roku 1523. K ďalším pozoruhodným dielam patrí krstiteľnica z červeného mramoru, epitaf grófa Juraja z Pezinka z r. 1426, tiež z červeného mramoru a pohrebná kaplnka Štefana Ilešházyho. Roku 1674 získali kostol kapucíni. Počas Rákoczyho povstania začiatkom 18. storočia sa ho zmocnili evanjelici. Autorom hlavného oltára je Štefan Steinmassler, žiak bratislavského sochára Ľudovíta Godeho, ktorý bol žiakom najvýznamnejšieho zaalpského sochára Juraja Rafaela Donnera. Roku 1789 bol namalovaný oltárny obraz Nanebovzatia Panny Márie. Roku 1863 slovenský organár Martin Šaško postavil v kostole nový organ.

Evanjelický kostol na Potočnej ulici je prvá budova postavená v Pezinku v klasicistickom slohu. Vybudovali ho roku 1783. Má jednoduchú architektúru. Pôvodne bol

- ▲ Rímskokatolícky Farský kostol
- ▲◀ Dolný kostol
- ◀ Stará radnica, v pozadí evanjelický kostol

bez veže, tú dostávali v rokoch 1857–1860 v neogotickom slohu. Kostol má jeden oltár, kazateľnicu, krstiteľnicu a organ. Autorstvo jedného z oltárnych obrazov s názvom Posledná večera sa pripisuje pezinskému rodákovi, barokovému maliarovi portrétistovi Jánovi Kupeckému. V 80. rokoch 20. storočia v múre kostola objavili reliéf Zmŕtvychvstania Krista z roku 1622.

Kapucínsky kostol a kláštor vybudovali kapucíni, ktorí prišli do Pezinka ako rekatolizačná rehoľa v roku 1674. Do užívania dostali najskôr farský kostol. Základný kameň kapucínskeho kostola bol položený roku 1718, roku 1719 začali kapucíni s výstavbou. Kostol bol dokončený roku 1721, jeho hlavný oltár až roku 1739. Kostol vysvätili roku 1726. Táto jednoloďová stavba má jednoduchú výzdobu, jedinou jej farebnou zložkou sú oltárne obrazy od J. Kucha. Kapucíni používali kláštor nepretržite až do roku 1950. V ďalších rokoch tu pobývali rehoľné sestry, neskôr i starí kňazi a rehoľníci, vznikol tu Charitný domov pre starých a chorých kňazov. Kapucíni sa do Pezinka vrátili v roku 1990, Charitný domov bol v roku 2004 zrušený a dnes kláštor používajú iba kapucíni.

Zámok, pôvodný renesančný hrad bol postavený v roku 1609 na stredovekom základe pôvodného pezinského vodného hradu z prelomu 13. – 14. storočia. Hrad mal kruhový pôdorys okolo nádvorja a jeho opevnenie tvorili hradné múry, dve veže, dva valy a dve vodné priekopy, ktoré boli preklenuté dvoma mostami. K vlasníkovi hradu patrili barón Krušič, Štefan Ilešházi a nakoniec Palffyovci, ktorí v roku 1844 zriadili nad bránou ústrednú sálu v klasickom slohu a upravili západnú vežu. V roku 1875 po zásahu blesku bola zničená a z toho dôvodu i zbúrana severná časť budovy. Na tomto mieste bola začiatkom 20. storočia postavená nová budova. V roku 1931 ho kúpilo mesto a v roku 1936 ho predalo Slovenskému vinohradníckemu družstvu.

Mariansky stĺp na Radničnom námestí bol postavený v roku 1749. Jeho stavbu zrealizoval Ján Schmidt pravdepodobne na pamiatku požiaru a veľkej epidémie. V roku 1772 bolo ešte okolo tohto stĺpa so sochou postavené ohradenie z kamenných stĺpikov a reťaze. V roku 1952 došlo napriek protestu obyvateľstva k jeho zdemontovaniu

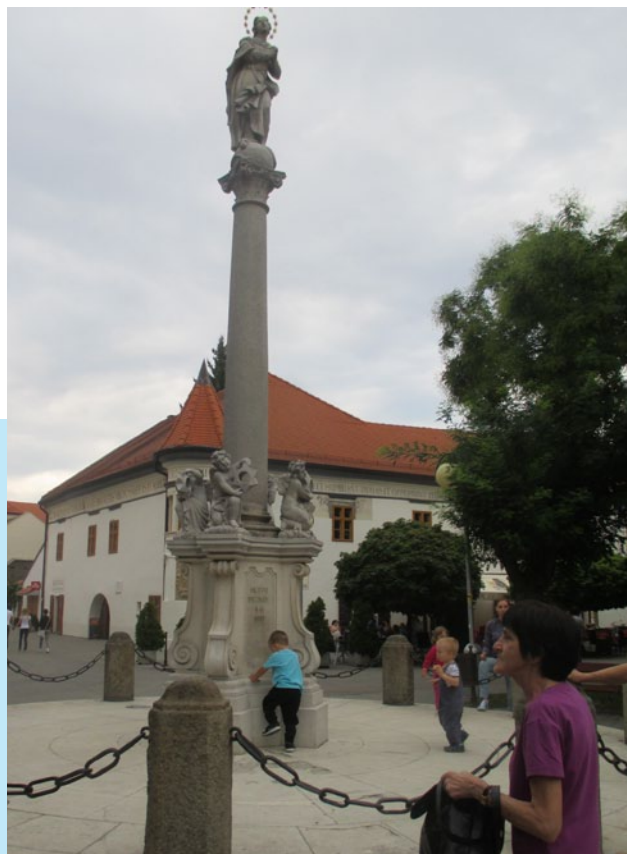

▲ Pezínok – zámok

a uložení do depozitu. Po rekonštrukcii v roku 2001 sa vrátil späť na svoje miesto.

Hradby sa zachovali len ako zvyšky na Mladobošlavskej ulici, Moyzesovej ulici, Záhradnej ulici, Hrnčiarskej ulici a na Ulici Š. Polkorába. Právo vybudovať okolo mesta opevnenie získal Pezínok privilegiom kráľa Mateja II. roku 1615. Pre nedostatok financií malo pôvodne len provizórnu podobu – tvorili ho valy, priekopa a palisády. Kamenné hradby sa začali budovať po roku 1647, keď kráľ Ferdinand III. udelil Pezínku ako kráľovskému mestu takúto povinnosť. Opevnenie v tvare obdĺžnika malo 3 brány a 11 bášť. Hradby tvoril 15 m široký násyp s kamenným múrom, ktorý siahal do výšky 6 m, pri základe bol široký 180 cm, pri vrchole 100 cm. Na múre bolo nadstavené dva metre vysoké tehlové cimburie. Pod hradbami vykopali 12–15 m širokú a 2–4 m hlbokú vodnú priekopu naplnenú vodou z Cajlanského potoka. Definitívny zánik hradieb ako prekonaného prvku obrany mesta začal roku 1867, keď pezinskí židia žiadali zbúrať brány a postaviť z ich materiálu synagógu. Z tehlového cimburia boli roku 1872 postavené protipožiarne múry medzi domami a o dva roky bol odstránený aj zemný násyp opevnenia, ktorý sa použil na zasypanie mestských priekop.

V Pezínku a okolí sa nachádza množstvo ďalších pamiatok z rôznych historických období, napr. rodný dom Jána Kupeckého, turecký dom na Radničnom námestí, secesné domy na Holubyho ulici, hotel Jeleň na Holubyho ulici, Zámocký park, pomník hrdinom SNP pred vstupom do Zámockého parku, renesančný a gotický dom na Ulici

▲ Mariansky stĺp

M. R. Štefánika, požiarňa zbrojnica pri mestských hradbách, hrad pri kameňolome objavený v roku 2001 a ďalšie.

Okolie Pezinka ponúka príležitosti aj pre zimnú a letnú turistiku. Pripomeňme známu Pezinskú Babu, ktorá sa v zimnom období stáva obľúbeným lyžiarskym centrom a po zbytok roka sa teší popularite vďaka nespočetným možnostiam na pešiu turistiku a cykloturistiku.

Významné osobnosti Pezinka

Jozef Ľudovít HOLUBY – slovenský polyhistor, botanik a národopisec
(25. 3. 1836 Lubina – 15. 6. 1923 Pezinok)

Popri svojich kňazských povinnostiach, pôsobiac ako evanjelický farár v Zemianskom podhradí, sa neúnavne venoval i vedeckej práci. Preskúmal kvetenu Trenčianskej a Nitrianskej župy, botanizoval na Orave, Turci, v okolí Bratislavy a Pezinka. Jeho prvý herbár je v Bukurešti, druhý v martinskom múzeu a tretí na Karlovej univerzite v Prahe, ktorá mu udelila čestný doktorát prírodných vied. Ako 73-ročný prišiel na odpočinok do Pezinka k dcére. V Pezinku a v okolí pokračoval v botanizovaní. V roku 1922 napísal krátke dejiny Pezinka pod názvom „Črty z histórie mesta Pezinka“. Je to prvá stať o dejinách tohto mesta. Zomrel v Pezinku a tam je aj pochovaný. Pomník na jeho hrob navrhol národný umelec Dušan Jurkovič.

Ján KUPECKÝ – barokový maliar, portrétista
(1666 Pezinok – 16 7. 1740 Norimberg)

Patrí medzi najvýznamnejších tvorcov stredoeurópskeho baroka. Pochádzal z chudobnej tkáčskej rodiny, ktorá sa do Pezinka prisťahovala z Mladej Boleslavi, pretože tu bola prenasledovaná pre svoje náboženské presvedčenie. Z Pezinka odišiel ako pätnásťročný chlapec do Holíča a jeho prvá zastávka bola vo Viedni, kde bol v rokoch 1683 – 85 učňom švajčiarskeho maliara Benedikta Clausa. Potom pôsobil v Benátkach a neskôr v Ríme ako kopista a súčasne sa zdokonaľoval v maliarskom umení na rímskej akadémii s podporou Matthiasa Füessliho a poľského kniežaťa Alexandra B. Sobieskeho. Okolo roku 1700 sa

osamostatnil a mal vlastný ateliér. Do Viedne sa vrátil na pozvanie grófa Lichtensteina v roku 1709. Maľoval podobizne bohatej šľachty, kráľov a cisárov. V roku 1711 bol maľovať v Karlových Varoch portrét ruského cára Petra Veľkého na jeho žiadosť, v Drážďanoch zase saského kurfistu a poľského kráľa Augusta III. a tiež v Prahe niekoľko portrétov Wussinovej rodiny. Z Viedne navštevoval aj Slovensko, namaľoval Mateja Bela, slovenských pastierov pri ohni, svoju matku v západoslovenskom kroji. Ponúkané miesto dvorného maliara vo Viedni neprijal a pred rekatolizačným tlakom odišiel do Norimberku. Maľoval významné osobnosti mesta a okolia. Kupeckého diela sa nachádzajú v mnohých svetových galériách, v Paríži, Ríme, Miláne, Viedni, Norimberku, Drážďanoch, Moskve, Leningrade, Budapešti a i.

Zomrel v nemeckom Norimbergu a tam je aj pochovaný. Ulica, na ktorej v Pezinku dodnes stojí Kupeckého rodný dom, je pomenovaná podľa neho.

Štefan POLKORÁB – akademický maliar
(2. 9. 1896 Pezinok-Cajla – 14. 10. 1951 Bratislava)

Navštevoval ľudovú školu na Cajle a meštianku v Pezinku. Prípravu na výtvarné štúdium získal v súkromnej maliarskej škole G. Mallého v Bratislave a v rokoch 1919–22 študoval na Akadémii výtvarných umení v Prahe. Počas štúdií v Prahe bol členom spolku Detvan a spriatelil sa s veľkou skupinou slovenských výtvarníkov, ktorí v Prahe študovali, ako bol J. Alexy, M. A. Bazovský, J. Koreszka a iní. Preslávil sa portrétnou tvorbou a krajinomalbou. V portrétnej tvorbe, kde dosiahol najväčšie úspechy, sa sústredil na oficiálny a ľudový portrét. Prvým jeho úspešným portrétom bola podobizeň J. Ľ. Holubyho. Okrem iných portrétoval aj J. Alexyho, J. Gregora – Tajovského, J. Jesenského a v roku 1932 portrétoval v Topolčiankach prezidenta republiky T. G. Masaryka. Častým námetom v jeho dielach boli ľudia v dedinskom prostredí, ako to dokumentujú obrazy Žatva, Oranie, Sviatočné strojenie. Časť jeho výtvarnej pozostalosti vlastní Malokarpatské múzeum v Pezinku.

Ľudovít RAJTER – dirigent, hud. skladateľ a pedagóg
(30. 7. 1906 Pezinok – 6. 7. 2000 Pezinok)

Významný slovenský dirigent, hudobný skladateľ a pedagóg. Profesor Rajter položil základy dirigentskej školy u nás. Podieľal sa na vzniku Slovenskej filharmónie, ktorej bol v rokoch 1949 – 1976 prvým dirigentom. Zároveň pôsobil ako šéfdirigent Symfonického orchestra Československého rozhlasu (1968 – 1977). Intenzívne spolupracoval so zahraničnými hudobnými telesami v Maďarsku, Švajčiarsku, Rakúsku, Nemecku. Je nositeľom mnohých ocenení (Rad Ľ. Štúra, Čestný kríž pre vedu a umenie Rakúska, doctor honoris causa v New Yorku...). Dr. Ľ. Rajter bol čestným občanom Pezinka.

▲ Pezinok – mestské hradby

Eugen SUCHOŇ – národný umelec, hudobný skladateľ

(25. 9. 1908 Pezinok – 5. 8. 1993 Bratislava)

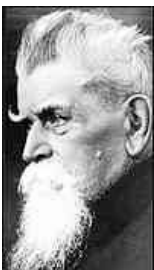
Celú svoju mladosť prežil v Pezinku. Ako mladý študent sa zapájal do kultúrneho a športového života mesta. V roku 1921 založil Športový klub, pre ktorý skomponoval skladbu Pochod pezinského športového klubu. V roku 1923 založil orchester, ktorý uviedol Predohru k Figarovej svadbe. Svojimi hudobnými skladbami sa stal známy nielen po celej Európe, ale aj v USA, Japonsku, Austrálii a na Blízkom východe. Vytvoril do 100 hudobných diel, z ktorých najväčšie uznanie získali opery Krútnava a Svätopluk. Kantáta Žalm zeme podkarpatskej odznela v podaní Slovenskej filharmónie aj v Pezinku. Návrh na jeho pomník vytvoril akademický sochár Alexander Ilečko z Grinavy. Je pochovaný v Pezinku.

RNDr. Ján ŠTOHL – astronóm

(26. 7. 1932 Pezinok – 21. 3. 1993 Pezinok)

Astronóm RNDr. Ján Štohl CSc. sa narodil v Pezinku. Matematiku a fyziku študoval na Univerzite Komenského v Bratislave, doktorát z astronómie získal na Karlovej univerzite v Prahe. Od r. 1956 pracoval na Astronomickom ústave SAV. Už ako študent gymnázia si skonštruoval výkonný astronomický ďalekohľad a popularizoval ním astronómiu. V tom čase organizoval v Pezinku s kamarátmi pozorovanie meteorov. Uverejnil do 50 pôvodných vedeckých a odborných prác, najmä o meteorickej zložke medziplanetárnej hmoty Po vypustení prvých umelých družíc Zeme zriadil v roku 1958 v Pezinku stanicu pre pozorovanie umelých družíc Zeme, ktorá bola zaradená do medzinárodnej siete staníc a vedená v nej ako stanica č. 1172. Neskôr sa veľmi aktívne zúčastnil vedeckej a vedecko – organizačnej práce programu Interkozmos.

Ján ZIGMUNDÍK – národný buditeľ, spisovateľ, pedagóg, astronóm

(1. 4. 1846 Vrbovce – 28. 2. 1938 Pezinok)

Po ukončení ľudovej školy vo Vrbovom, pokračoval v štúdiu na meštianskej škole v Trnave a na nemeckom reálnom gymnázii v Bratislave. Ďalej smerovali jeho kroky na polytechnický inštitút do Viedne, kde študoval matematiku, fyziku, geometriu, kreslenie a francúzštinu. Po smrti otca sa vrátil po roku domov a pokračoval v štúdiu na učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Do Pezinka prišiel ako 23-ročný učiteľ koncom roku 1869. Mal za sebou už vydanie svojho prvého pedagogického diela Úryvky z výchovoslovia (pedagogie), kde zhrnul poznatky európskeho pedagogického myslenia i vlastné názory na problematiku cieľov výchovy. Ako pedagóg používal učebnice slovenčiny, ktoré sám napísal, a ktoré sa potom používali aj v iných slovenských školách. Zostrojil tiež „Tellurium“ (zemestroj), učebnú pomôcku pre znázornenie obehu Zeme okolo Slnka, ktorý bol patentovaný a vystavený na svetovej výstave v Paríži v roku 1900.

Bol agilným národným, osvetovým a ľudovýchovným pracovníkom, členom Matice slovenskej a ešte v roku 1870 založil „Všeobecný učiteľský spolok prešporskej stolice“, ktorý však bol zanedlho pre Zigmundíkove revolučné myšlienky zatvorený. Zároveň bol vynikajúcim hudobníkom, dirigentom spevokolu v Trenčianskej Teplej a v Pezinku. Pezinok mu vďačí aj za vznik ochotníckeho divadla a Mestskej verejnej knižnice. Stal sa Čestným občanom mesta Pezinok.

Ing. Arch. Milan MLSNA – rozhlasový redaktor a režisér, ľudový rozprávač, humorista

(6. 11. 1937 Pezinok – 13. 12. 1992 Bratislava)

Hoci jeho otec pochádzal z Českých Budějovic, Milan Mlsna sa narodil v Pezinku, a tu aj prežil svoju mladosť. Medzi verejnosťou bol známy najmä ako ľudový rozprávač pod pseudonymom „strýco Marcin z Pezinka“. Jeho prvou hrou, ktorú režíroval, bola veršovaná hra Jaroslava Kvapila, Princzová púpavička. Okrem toho, že režíroval a sám hral ochotnícke divadlo, bol aj výborným tanečníkom, recitátorom a vyrábala rôzne plagáty. Navštevoval tiež starých pezinčanov a zapisoval si staré, zabudnuté zvyky a výrazy, a dokonca začal písať západoslovensko-slovenský slovník. Tento jeho vzťah k pezinskému nárečiu vyprovokoval vytvorenie postavy strýca Marcina, ktorá stávala hlavne na kúzle západoslovenčiny. Postavu strýca Marcina pôvodne osadil do Švancpocha, obce blízko Pezinka, ktorá sa dnes volá Viničné, až neskôr vystupoval pod menom „strýco Marcin z Pezinka“. Počas účinkovania ako ľudový rozprávač vytvoril mnoho humorných monológov, dyhotiek a anekdot. Nahrávka z vystúpenia „Strýco Marcin a tetka Agneša trkocú“, vyšla aj na platni.

Vymenovať všetky významné osobnosti by bolo veľmi náročné, tak len ešte niekoľko mien:

Richard Réti – rakúsko-uhorský, neskôr československý šachový veľmajster

Štefan Sandtner – básnik katolíckej moderny, katolícky kňaz

Dušan Slobodník – spisovateľ, literárny vedec, prekladateľ a politik

Juraj Bindzár – divadelný, televízny a filmový režisér a scenárista

Eduard Chmelár – rektor Akadémie médií, historik a publicista

Ing. Vladimír Nosál – rozhlasový redaktor, humorista

Jozef Hanúsek – herec, komik, kabaretný umelec

PhDr. František Bokes, CSc. – historik

Štefan Krčméry – básnik, literárny historik, publicista, redaktor

Zdroj: Oficiálne stránky mesta Pezinok

Mikuláš Galanda

Hľadám a nachádzam vôňu Slovenska. Je to ťažká úloha.

Narodil sa 4. mája 1895 v Turčianskych Tepliciach a zomrel náhle v Bratislave vo veku 43 rokov 5. júna 1938. Pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine. Bol významným slovenským maliarom, grafikom a ilustrátorom. Stal sa priekopníkom a propagátorom moderného umenia na Slovensku.

Študoval gymnázium v Lučenci. Roku 1914 odišiel do Bu-

dapešti študovať maľbu na Akadémii výtvarných umení. Prvá svetová vojna jeho štúdium po dvoch rokoch prerušila. Roku 1922 odchádza študovať do Prahy, najskôr na Umeleckopriemyselnej škole u profesora H. V. Brunnera. Po roku prestúpil na Akadémiu výtvarných umení a študoval u profesora A. Thieleho a prof. F. Bromseho. V Prahe sa spriatelil s ďalším významným slovenským maliarom Ludovítom Fullom.

Po ukončení štúdia vyučoval maľbu a kreslenie na meštianskych školách v Bratislave. Spolu so svojim priateľom Ludovítom Fullom vydáva v rokoch 1930–1932 „Súkromné listy Fullu a Galandu“ – manifest slovenského moderného umenia, v ktorom zhrňa zásady moderny a prezentuje vlastné umelecké zámery. V roku 1933 sa stal riadnym profesorom na Škole umeleckých remesiel.

V roku 1919 sa prvý raz predstavil verejnosti, keď začal ilustrovať Dobšinského Prostonárodné povesti a rozprávky. Po príchode do Prahy uverejňoval kresby a grafiky v študentských časopisoch. V rokoch 1924 – 1926 upravoval a ilustroval časopis DAV.

Galanda mal hlboké sociálne cítenie, ktoré sa prejavilo aj v jeho tvorbe. Vo svojich dielach zobrazuje ľudí z okraja spoločnosti, harlekýnov, žobrákov, chudobnú rodinu, vysťahovalcov, prostých ľudí z ulice. Vyjadruje svoj vzťah k slovenskému ľudovému umeniu. V jeho diele má však popredné miesto obraz ženy a matky. Úspešne sa venoval aj knižnej grafike a ilustrácii, za ktorú sa mu dostalo ocenenia aj na Svetovej výstave v Paríži v roku 1937. Jeho grafická tvorba výrazne formovala podobu medzivojnového výtvarného umenia na Slovensku

Dieło Mikuláša Galandu nastolilo viacero tvorivých vývojových problémov, ktoré sa odrazilo v tvorbe takmer všetkých ďalších slovenských výtvarných umelcov.

V rodnom dome M. Galandu v Turčianskych Tepliciach bola v roku 1991 otvorená stála expozícia, ktorá približuje život a tvorbu umelca. Základom tejto expozície je dokumentárna a výtvarná pozostalosť umelca, ktorú darovala jeho manželka Mária Galandová.

Jeho najznámejšie obrazy sú Matka, Stojaci ženský akt Slovenská rodina, Zbojníci.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Výtvarná súťaž na ZŠ Novolíšeňská Brno

Spolupráca Obce Slovákov v Brne a Základnej školy Novolíšeňská trvá už niekoľko rokov. Začali sme besedami v rámci Babylonfestu, hľadali jazykové rozdiely slovenského a českého jazyka, súťažili v kvízoch. Najväčšiu pozornosť ale púta výtvarná súťaž. Tento rok bola venovaná slovenskej moderne, ktorej významným predstaviteľom je Mikuláš Galanda. Zároveň sme si pripomenuli 120 výročie jeho narodenia.

Pod vedením pani učiteľky Kamily Kopeckej vznikli veľmi vydarené výtvarné dielka žiakov, ktorí sa snažili preniknúť do maliarových pocitov a jeho techniky maľby. Bolo veľmi ťažké vybrať najlepšie práce a určiť miesto.

Výtvarné práce boli krásne od žiakov všetkých ročníkov. Preto sme nakoniec hodnotili každý ročník samostatne. Vybrali sme 12 najlepších nasledovníkov tohto umelca, ktorí boli odmenení peknými vecnými cenami. Ich práce máte možnosť si teraz prehliadnuť.

Vyhodnotenie výtvarnej súťaže

6. ročník

- 1. miesto Anastasiya Mikesh 6. A
- 2. miesto Alexandra Holišová 6. B
- 3. miesto Patricie Hoňková 6. B

7. ročník

- 1. miesto Patricie Sejková 7. B
- 2. miesto Jan Ošťádal 7. B
- 3. miesto Klára Kolínová 7. B

8. ročník

- 1. miesto Sarah Somorová 8. A, Barbora Janová 8. B
- 2. miesto Natálie Juránková 8. B
- 3. miesto Renata Musilová 8. A

- 9. ročník** – udelené 2 mimoriadne ceny
Markéta Volková 9. B (Matka nad kolískou)
Karolína Fadrná 9. A (Matka s dieťaťom)

▲ Víťazi výtvarnej súťaže

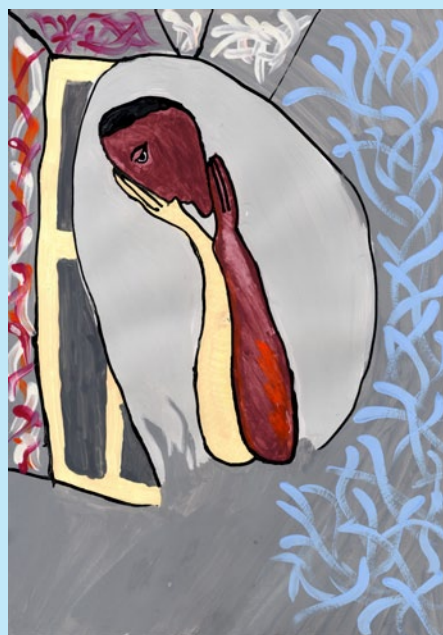
▲ Patricie Sejková (7. B)

▲ Patricie Hoňková (6. B)

▲ Sarah Somorová (8. A)

▲ Anastasiya Mikesh (6. A)

▲ Natálie Juránková (8. B)

▲ Barbora Janová (8. B)

„Slovenská moderna - Mikuláš Galanda“

▲ Jan Ošťádal (7. B)

▲ Markéta Volková (9. B)

▲ Klára Kolínová (7. B)

▲ Renata Musilová (8. A)

▲ Alexandra Holišová (6. B)

BABYLONFEST 2015

Dni brnenských národnostných menšín

8. ročník, 15. 9. 2015 – 19. 9. 2015

Podľa Biblie sa ľudia rozhodli postaviť mesto a vežu až do neba, aby dokázali, že ich moc je podobná moci Božej. Bohu sa to nepáčilo a preto sa rozhodol: pomäťme tam ich jazyk, aby nik nerozumel reči druhého. Tým, že sa nemohli dohovoriť, nemohli tiež vežu dostavať. Tak to sa hovorí v Biblii.

Náš Babylonfest nemal v úmysle stavať vežu. A nebol problém ani to, že si ľudia hovoriaci rôznymi jazykmi rozumeli a zišli sa. Každý chcel ukázať niečo zo svojej vlasti, či

už to bolo pri sadení „Stromov národa“, v prednese básne vo svojej reči, na koncerte na nádvorí Starej radnice, alebo v Krištáľovom sále, prezentácii brnianskych národnostných menšín na základných školách, alebo v „Turnaji národov“ v futsale. No a dobroty, ktoré pripravili národnostné menšiny, po tých sa len zaprášilo.

Ale poďme pekné krok za krokom, pozrieť sa ako sme vlastne strávili tých pár dni.

Sadenie kaliny

Ichor Parchamenko, ktorý nám krásne spieval

Stromy národov – kalina

15. 9. 2015, park Lužánky

V tomto parku sa vždy sadí strom dvoch národnostných menšín. Tento krát to bola Ukrajinská iniciatíva Južnej Moravy z.s., ktorá sadila strom „kalinu.“

Kalina je odpradávnym najtypickejším znakom obydľia Ukrajincov. Objavuje sa aj pri výzdobe domu pri svadbe nevesty, na šatkách a blúzkach dievčat. Je symbolom rodnej zemi, rodného domu a symbolom nesmrtnosti.

Plody kaliny sú po uvarení jedlé a je možné z nich pripravovať rôzne lekváre a rôsoly. Z jeho dreva sa vyrábajú rôzne drevené výrobky, hračky a pod.

Ivana Fajnorová zo ZMB

BABYLONFEST 2015

Stromy národov – dub

15. 9. 2015, park Lužánky

Ďalší strom, ktorý sa sadil bol dub Poľskej národnostnej menšiny Polonus.

Raz, keď Poľský vládca Mieszko I. premýšľal nad svojimi dobrými a špatnými skutkami, zjavil sa mu Anjel, že mu nesie dobrú správu: Boh bude držať ochrannú ruku nad tvojím národom. A na znamenie zmluvy Ti posielala dar. Otvoril dľaň, v ktorej bol len žalud'. Vidím, že si čakal zlato, striebro a drahokamy. To však nie je to pravé bohatstvo.

Z tohto žalud'a vyrastie mohutný strom, symbol sily tvojho národa. Dub podľa toho ako sa ty a tvoji poddaní budú chovať – dobre či zle, buď bude chradnúť a jeho vetvy usychať, alebo pri dobrých skutkoch bude mohutnieť bujným rastom. Po týchto slovách anjel zmizol.

Knieža si jeho slová vzal k srdcu a zasadil žalud' na vhodnom mieste medzi Krakovom a Varšavou asi v polovici cesty, kde vyrástol mohutný legendárny dub zvaný Bartek.

babylonfest
Dny brněnských národnostních menšin
8. ročník

15.–19. září 2015

úterý 15. září
17.00
Stromy národov
slávnostní vysazení národních stromů Poláků a Ukrajinců
Park Lužánky
(za účasti Polonus jazz tria)

středa 16. září
18.00 - 20.00
Proměny jazyka
literární dílna
70 let od konce II. světové války / autor: Ivan Blatný - Mista
Velký sál Knihovny Jiřího Mahena, Koblišná 4

čtvrtek 17. září
19.00
Koncert - Polonus Jazz Band
s akordeonistou Aleksem Yashinskim
informace o vstupném: www.predprodej.ticbrno.cz
nádvěstí Staré radnice

pátek 18. září
19.00
Podoby hudby
slávnostní koncert
Křišťalový sál Staré radnice, Radnická 10

15.–19. září
prezentace brněnských národnostních menšin
na základních školách

sobota 19. září
11.00 - 12.00
„Turnaj národů“ ve futsale / malé kopané
areál Sokol 1, Kounicova 20

BABYLON POD ŠPILBERKEM
13.00 - 17.00
Moravské náměstí

13.00
Duhové náměstí
průvod krojovaných folklorních souborů

13.30 - 16.30
Folklor minorit
vystoupení folklorních souborů

14.00
Babylon chutí
ochutnávka tradičních jídel

16.30 - 17.00
Poznej a tanči
malá škola lidových tanců

VSTUP VOLNÝ

Babylonfest pořádá Výbor pro národnostní menšiny Zastupitelstva města Brna ve spolupráci s organizacemi národnostních menšin a TIC města Brna, s. r. o., pod záštitou primátora statutárního města Brna Petra Vokálky.
Za finanční podpory statutárního města Brna a Ministerstva kultury ČR.
Statutární město Brno finančně podporuje
Turistické informační centrum města Brna, příspěvkovou organizaci.

www.babylonfest.cz

Ing. Jolanta Zofia Rek predsedníčka POLONUS

Prihovor Mgr. Tomáš Jurčík za MMB

Dobre poliať, nech rastie a mohutnie.

BABYLONFEST 2015

Premeny jazyka – literárna dielňa

16. 9. 2015, Veľký sál Knihnice Jiřího Mahena

Téma tohto roku bola daná. Pán PhDr. Zdeněk Mareček, Ph.D. zadal úlohu pre národnostné menšiny „70 rokov od konca II. svetovej vojny“ a preklad básne Miesto od Ivana Blatného.

Každá národnostná menšina mala preložiť do rodného jazyka a potom báseň aj predniesť vo svojom jazyku. V druhej časti predstaviť národných spisovateľov a ich dielo, ktoré odráža tému druhej svetovej vojny. Zo slovenských spisovateľov sme predstavili predovšetkým tých, ktorí sa venovali Slovenskému národnému povstaniu a jeho dôsledkov na obyvateľstvo, protifašistickému odboju. Písali o situácii na Slovensku tej doby, o postojoch jednotlivcov k naliehavým otázkam účasti vo vojne a v povstaní. Odsudzovali krutosť a neľudskosť fašizmu, rasovú diskrimináciu. Sami spisovatelia väčšinou prežili vojnu na fronte, v povstaní alebo koncentračných táboroch. Z týchto skúseností potom čerpali vo svojich dielach. K najvýznamnejším patria Rudolf Jašík, Vladimír Mináč, Ladislav Mňačko, Alfonz Bednár, Dominik Tatarka a Vincent Šíkula.

Báseň od Ivana Blatného „Miesto“ preložila a recitovala Katarína Pecová. Vypočuli sme si ju rómsky, macedónsky, rusínsky, slovensky, slovinsky, rusky, maďarsky, grécky a nemecky.

Literárna dielňa

Pohľad na niekoľkých účastníkov pri prednese básne

MIESTO Ivana Blatného.

Rómsky | Macedónsky | Rusky | Slovensky

BABYLONFEST 2015

Podoby hudby v Krišťalovom sále

18. 9. 2015 Stará radnica

Koncert klasickej hudby na Starej radnici pri ktorom vystúpili umelci z radu národnostných menšín. Organizáciu nad týmto koncertom mali na starosti Eva a Vangelis Liolios z gréckej národnostnej menšiny a programom nás previedla Michaela Tsima.

V programe vystúpili – spolok Džas, Polonus – poľský klub v Brne, Grécka obec Brno Nemecké kultúrne združenie – Región Brno a Ruské kultúrne osvetové stredisko na Morave.

Moravské námestie plné farieb a chutí

19. 9. 2015

Každoročne OS v Brne chystá pre návštevníkov tradičné slovenské gastronomické špeciality. Veľký úspech majú bryndzové halušky a veru tohto roku ich naša predsedníčka Mgr. Gušťaříková pripravila veľké množstvo, bolo ich 12 kg a 12l kyslej šošovicovej polievky a polievky z fazuľových strukov „lúskov“, a niekoľko plechov osúchov. Nikto si, ale nedokáže predstaviť, čo je to za práca. Ľudia stáli vo fronte, ako za bývalého režimu na mandarínky a banány. Samozrejme sme napiekli aj veľa iných dobrôt. Dôkazy vidíte na fotografiách. A ako vždy za chvíľu sme to mali všetko preč.

Hreje nás síce pri srdci, že im naše pohostenie chutí. Chutí všetkým, či je to Čech, Vietnamec, Rus alebo Maďar. A je to aj pre nás taká malá odmena, že slovenská kuchyňa má na „Moravskom poli“ takýto úspech. Nevieť či by sme nemali založiť manufaktúru. Budeme musieť o tom popremýšľať.

Rok čo rok sa toho robí viac a náš stánok je za chvíľku slušne povedané vyjedný cugrunt.

V našom stánku chutilo aj Vietnamcom

Shromaždenie pred Novou radnicou

Halušky

Turnaj národov vo futsale – malá kopaná

19. 9. 2015, areál Sokol 1 – Kounicova 20

Obec Slovákov v Brne sa tejto súťaže nezúčastnila. Chuť by bola, ale družstvo si nedokážeme predstaviť. Ako my ženské v rozpuku života lietame za loptou. Nevieť, ktorá žena pozná niečo zakázané a územie už vôbec nie, ale informácie tie teda máme.

Do finále sa prebojovalo družstvo FC ROMSR a Ukrajina, ktorá sa stala víťazom až po penaltách (ja poznám len penále a to asi to nebolo).

Katka Pecová

Vítané družstvo Ukrajiny.

BABYLONFEST 2015

Beseda „Národnostné menšiny v Brne, Obec Slovákov v Brne“ na ZŠ Novolíšešská 22. 9. 2015

V rámci Babylonfestu sa zúčastňujú jednotlivé národnostné menšiny besied na základných školách, kde predstavujú činnosť svojich organizácií a život menšín v Brne. Už po niekoľko rokov sa na základnej škole Brno Novolíšešská prezentuje Obec Slovákov Brne. Beseda je obvykle zaradená do výuky predmetu „Výchova k občianstvu“, v ktorom sa preberá aj učivo o národnostných menšinách. S pani učiteľkou Lenkou Svobodovou sme dohodli program a vybrali tentokrát dve triedy ôsmeho ročníka. Besedu viedla predsedníčka Obce Slovákov v Brne Judita Gušťaříková.

Žiakov zoznámila s národnostnými menšinami, ktoré žijú v Brne, s ich činnosťou a spoluprácou medzi sebou navzájom a spoluprácou so štatutárnym mestom Brno a Juhomoravským krajom. Ďalej informovala o príčinách vzniku slovenskej menšiny v Českej republike a o vzniku samotnej Obce Slovákov v roku 1993. Spomenula spoločnú históriu Slovákov, Moravanov a Čechov od dôb Veľkej Moravy až po rozdelenie Československa v roku 1993. Predstavila slovenských národných budi-

teľov, zakladateľa spisovnej slovenčiny Ľudovíta Štúra, významných Slovákov, ako boli Anton Bernolák, Ján Kolár, Milan Rastislav Štefánik, Dušan Jurkovič alebo prvý slovenský kozmonaut Ivan Bella. Čo vlastne spojuje príslušníkov menšiny, ich vzťah k domovine, zachovanie slovenského jazyka a kultúrnych a historických hodnôt, ktoré si priniesli z vlasti. S deťmi sa pohrala s jazykovými rozdielmi medzi slovenčinou a češtinou. Spoločne porovnali niektoré odlišné slová, ako sú ťava, korytnačka, cintorín (toto slovo patrí vždy k najťažším) a čučoriedku pozná skoro každý. Nezabudli sme tiež na známe tváre slovenského športu a umenia.

Žiaci sa tiež zaujímali, ako sme sa sem dostali, prečo sme zostali v ČR po rozdelení Československa, ako som sa naučila česky, prečo nerozprávam len slovensky, ako dlho tu žijem a podobne. Potešilo ma, že deti sa neboja otvorene hovoriť a pýtať sa o menšinách, lebo len tak dokážu pochopiť rozdielnosť jazykovú, kultúrnu a oceniť dôležitosť začlenenia iných národov do spoločnosti.

Predsedníčka OS v Brne prednáša na ZŠ Novolíšešská

Rok Ľudovíta Štúra

13. 10. 2015

Vláda Slovenskej republiky vyhlásila rok 2015, v ktorom uplynie 200 rokov od jeho narodenia, za Rok Ľudovíta Štúra. Pri tejto príležitosti aj Obec Slovákov v Brne pripravila spomienkový večer k výročiu narodenia tohoto významného slovenského národovca, politika, filozofa historika jazykovedca, spisovateľa, básnika, publicistu a pedagóga. Túto snahu o udržiavanie tradičných hodnôt slovenského národa na území ČR podporil svojou účasťou aj honorárny konzul Slovenskej republiky v Brne.

Spomenuli sme si význam jeho činnosti ako národného buditeľa, zakladateľa spisovnej slovenčiny, ale aj ako človeka veľmi vzdelaného, s vyhranenými názormi, ktoré ovplyvnili celé generácie národovcov. Človeka, ktorý bol celou svojou dušou oddaný slovenskej veci a bol ochotný pre ňu obetovať svoju lásku i životné uplatnenie.

Honorárny konzul
Jaroslav Weigl

Ľlensk schdza

5.11.2015

Ľlensk schdza sa uskutočnila 5. 11. 2015. Jej hlavnou nplnou bolo schválenie úpravy názvu OS v Brne a zmien stanov podla nového Občianskeho zákonníka. Prtorn členovia boli zoznmen s zmenami, ktoré je potrebn uskutočniť. Predsednka Judita Gutafkov informovala o práci samotného Výboru, oinnosti Obce za posledn dva roky, o spolupráci so základnými školami a suaziach, ktoré práve prebiehajú, vzájomnej informovanosti a spolupráci jednotlivých nrodnostnch menšin v Brne a spoločných akciách, ktorých sa pravidelne zuastujeme. Kladne bola hodnoten spolupráca a podpora Obcetatutrnm mestom Brno a Juhomoravskm krajom.

Prediskutovali sme program na rok 2016.

Všetky zmeny schvlenelenskou schdzbou, nadobudnú platnosť zápisom do registra spolkov, ktor je veden „Rejstikovm soudem“ na Krajskom súde v Brne, Husova 15.

Ľlensk schdza

Ľudovít Štúr

(28. 10. 1815 Uhrovec – 12. 1. 1856 Modra)

Ľudovít Štúr bol politik, filozof, jazykovedec, spisovateľ, básnik, pedagóg, novinár a kodifikátor spisovnej slovenčiny, jedna z ústredných osobností slovenského kultúrno-politického života polovice 19. storočia.

Základné vzdelanie získal v Uhrovci u svojho otca Samuela a od roku 1827 pokračoval v štúdiách na nižšom evanjelickom gymnáziu v Rábe (dnešný Győr). Po absolvovaní dvoch ročníkov v Rábe sa Ľudovít Štúr zapísal na evanjelické lýceum do Bratislavy, kde študoval od roku 1829 do roku 1836. Tu sa zapojil do práce Spoločnosti česko-slovanskej, stal sa jej zapisovateľom a v roku 1835 podpredsedom. Svojím pôsobením zásadne ovplyvnil jej zameranie: prostredníctvom prednášok o slovanskej minulosti a prítomnosti (aj iných aktivít, napr. výletov na Devín, pamätným sa stal výlet z 24. apríla 1836, keď si viacerí účastníci dali slovenské mená – Štúr prijal meno Velislav) zvyšoval vlastenecké cítenie študentov. Spolupodieľal sa na vydaní almanachu Plody (1836), v ktorom študenti prezentovali svoje práce a kde aj sám debutoval ako básnik. Lyceálne štúdium ukončil v roku 1836. Začiatkom nasledujúceho roka sa stal nehonoreným námestníkom profesora Juraja Palkoviča a prebral zaňho takmer celú pedagogickú činnosť. Pedagogické pôsobenie na Katedre reči a literatúry československej a po zákaze Spoločnosti v roku 1837 na Ústave reči a literatúry československej rozšírilo Štúrov vplyv na študentov, hoci na oficiálnej platforme iba krátko. V rokoch 1838–1840 študoval na univerzite v Halle, kde sa oboznámil s Heglovou a Herderovou filozofiou, ktoré ho inšpirovali pri formovaní vlastných filozofických a estetických názorov.

Po návrate z Nemecka sa stal vedúcou osobnosťou slovenského národného pohybu vo viacerých zásadných oblastiach: ako pedagóg, kodifikátor spisovného jazyka, novinár aj politik. Štúrove prednášky o poézii slovanskej vyvolali medzi študentmi veľký záujem, pretože neboli iba klasickými prednáškami, ale Štúr v nich predložil vlastnú koncepciu národa, slovanstva i literatúry. V tom čase sa začal venovať aj úvahám o politickom poslaní Slovanov (spis Ázia a Európa čili určenie Ruska v ohľadu na Áziu, Tatranka, 1842–1843) a obranám proti zvyšujúcim sa útokom maďarského nacionalizmu. V roku 1843 sa spolu s Hurbanom, Hodžom a inými rozhodol uzákoniť spisovnú slovenčinu, ktorá mala spojiť celý slovenský národ bez ohľadu na konfesiónálne či sociálne príslušnosť. Potrebu tejto kodifikácie zdôvodnil v spise Nárečja slovenskou alebo potreba písania v tomto nárečí (1846) a gramatickú sústavu jazyka načrtnol v spise Náuka reči slovenskej z toho istého roka. Oficiálne Štúrovo pedagogické pôsobenie ukončil zásah politickej moci 31. 12. 1843, keď bol zbavený funkcie námestníka profesora Palkoviča, nesmel pôsobiť na lýceum a ďalej prednášal už len ilegálne.

V lete 1844 založil spolu s M. M. Hodžom a J. M. Hurbanom vrcholnú celonárodnú kultúrno-politickú ustanovitzu, spolok Tatrin.

Ľudovít Štúr

Sólová dagerotypická snímka Ľudovíta Štúra, opatrovaná v pozostalosti Janka Štúra (asi z roku 1850, nezisteného pôvodu), v zbierkach Múzea Ľudovíta Štúra v Modre od roku 1981 (dovtedy nezverejnená).

V roku 1845 začal vydávať Slovenskije národňje novini s literárnou prílohou Orol tatránski, v ktorých sa zaoberal aktuálnymi hospodárskymi a politickými problémami Slovákov. V roku 1847 ho mesto Zvolen zvolilo za poslancu Uhorského snemu, čo pre Štúra znamenalo oficiálny vstup do politiky. Orientácia na pomoc viedenského dvora sa však už zanedlho ukázala ako nerealistická. V roku 1848 sa zúčastnil koncipovania Žiadostí slovenského národa. V tom čase naňho maďarská vláda vydala zatykač. Utiekol do Čiech, kde sa zúčastnil Slovanského zjazdu v Prahe, ale jeho myšlienka vytvorenia všeslovenského útvaru tu nemala pozitívnu odozvu. V revolúcii sa priklonil na stranu Viedne, zúčastnil sa slovenského povstania, no po revolúcii Viedeň nesplnila očakávania, ktoré do nej vkladal. Stiahol sa do úzadia, žil pod policajným dozorom v Uhrovci a po smrti brata Karola sa ujal jeho rodiny a presťahoval sa do Modry.

Počas štúdií sa Štúr venoval najmä poézii. Inšpiroval sa slovanským folklórom i romantickou poéziou. Debutoval v almanachu Plody šiestimi básňami, v ktorých vyjadroval smútok nad stavom ľudu. V časopise Květy (1838–1840)

publikoval cyklus štrnástich básní pod názvom Dumky večerní s obdobnou tematikou – subjektívne ladená poézia s dôrazom na sociálne a vlastenecké motívy. Začiatkom päťdesiatych rokov vydal zbierku básní Spevy a piesne (1853), ktorá popri lyrických básňach obsahuje dve epické skladby (Svätoboj, Matúš z Trenčína).

Jeho historicko-filozofické prednášky a prednášky o slovenskej poézii zintenzívnili vlastenecké nadšenie celej generácie, ktorá dostala po ňom pomenovanie štúrovci. Štúrovo pôsobenie na katedre sa popri vedeckom a výchovnom vplyve vyznačovalo aj intenzívnou politickou činnosťou. Stal sa ideológom nastupujúcej generácie. V roku 1841 napísal obranný spis Starý i nový vek Slovákov, v ktorom idealizoval slávnú minulosť a poukazoval na vtedajšiu neutešenú situáciu Slovákov. Podobný obranný charakter mal aj jeho ďalší spis Ponosy a žaloby Slovákov v Uhorsku na protiprávne zásahy Maďarov, ktorý vyšiel v Lipsku v roku 1843 v nemčine. Mal veľký podiel aj na organizovaní a štylizovaní slovenského prestolného prosbopisu z roku 1842, ktorým sa Slováci obrátili na panovníka so žiadosťou o zastavenie stupňujúceho sa maďarizačného útlaku.

Pri sledovaní osudov Ľudovíta Štúra patrí medzi zvlášť zaujímavé objasnenie jeho vzťahov a názorov na mladícke ľúbosti a na úlohu ženy v rodine a národe. Ľúbostné a manželské vzťahy a zväzky pokladal za prekážku v oddanej národnej práci. Bytostné obetovanie sa práci a služ-

be pre národ vyžadoval nielen od seba ale aj od svojich druhov a spolupracovníkov.

Štúrov život pretrhla tragická udalosť, keď sa 22. decembra 1855 na poľovačke nešťastne zranil a 12. januára 1856 zraneniam podľahol. Jeho pohreb sa stal manifestáciou jednoty celého slovenského národa, o ktorú sa celý život usiloval.

Pôsobenie Ľudovíta Štúra v slovenských dejinách a jeho dielo sú mimoriadne významné. Bol pri zrode moderného slovenského národa a prispel k jeho formovaniu svojou politickou, novinárskou a spisovateľskou prácou, ako kodifikátor spisovnej slovenčiny, národný buditeľ a veľký bojovník proti národnému a sociálnemu útlaku.

Na Slovensku je po ňom pomenované mesto Štúrovo, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied, základné a stredné školy, ďalšie inštitúcie, mnoho námestí a ulíc, má postavených viacero pomníkov a početné pamätné tabule. Na jeho život a dielo sa zameriava špecializované Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre.

Prezident Slovenskej republiky každoročne udeľuje Rad Ľudovíta Štúra I., II., a III. triedy. Vyznamenanie sa prepožičiava pri príležitosti výročia schválenia Ústavy Slovenskej republiky.

Volne spracované podľa Encyklopédie Slovenska, Veda – vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 1981, V. zväzok,

Veľký pomník venovaný Ľudovítovi Štúrovi a Štúrovcom, Štúrova ul., Modra. Postavený v roku 1938. Súsošie bolo po častiach vyrobené v Taliansku a skompletované v Modre.

Náhrobný pomník je dielom bratislavského sochára Feiglera. Osadený bol 26. – 28. novembra 1872. Tento teraz stojí naľavo od miesta odpočinku pri múre cintorína. Na pláne náhrobného areálu z roku 1964 sa pracovalo už od roku 1947. Pamätníku dominuje socha Slovenská jar. Tá je dielom Akademického sochára Jozefa Kostku. Odhalenie sa konalo 26. júna 1964 a bolo skromné. Odhalením pamätníka a náhrobného areálu sa pripravilo miesto posledného odpočinku pre oslavu 150. výročia narodenia Ľudovíta Štúra v roku 1965.

Mikulášska zábava s nádielkou

4.12.2015

Dost' dlho sme vo Výbore uvažovali o programe pre členov na konci roka. Urobiť len zábavu pre dospelých alebo pokúsiť sa o niečo nové. Čo tak zapojiť aj naše deti a vnúčatá? Najvhodnejšia doba k tomu bola oslava Mikuláša.

Na úvod večera nás privítala pani Mgr. Gušťaříková a oboznámila nás z programom, ale nie všetko prezradila. Bolo treba mať aj nejaké to tajomstvo i prekvapenie jak pre detúrence, ktorých sa tohto večera zišlo v hojnóm počte, ale aj pre nás dospelých. Veď' dajme si ruku na srdce nie sme aj my dospelí niekedy ako decká, ktoré majú radi prekvapenia?

Tak pomaličky začíname otvárať pomyselne balíčky tajomstiev a prekvapení tohto večera.

Nechýbala hudba, ale to nie je to prekvapenie nakoľko pri našich stretnutiach muzika býva často.

Pani vychovávateľka Hana Blažková nacvičila so žiakmi ZŠ Mutěnická veľmi pekný program: scénu o narodení Ježiša a koledy a vystúpenie mažoretiek, ktoré to pekne roztočili. A naše deti sa nedali zahanbiť a tak vnučka našej členky pani Maláškovéj predviedla umenie Kung-Fu. Oboje sa nám veľmi páčilo a náležite sme to dali aj najavo mohutným potleskom. Rodičia detí zo ZŠ Mutěnická videli, že vystúpenie ich detí vieme náležite oceniť a určite prídu s nimi i nabudúce. To ale nebolo prekvapení koniec. Drobci netrpezlivo očakávali príchod toho najdôležitejšieho. Nakoniec sa dočkali. Otvorili sa dvere a tam stál Mikuláš, anjel a čert. Zavládlo úplné ticho. Deti, ktoré doposiaľ šantili, kreslili a hrali rôzne hry stíchli a tie menšie utekali k svojim rodičom, alebo babičkám. No náš Mikuláš a jeho pomocníci boli veľmi milí. Síce nejaká ta slza bola, ale anjel to všetko napravil a po zaspievaní, alebo zarecitovaní básničky dal každému dieťaťu malý darček. Prehodil s nimi pár slov a čert akokoľvek sa snažil, nemal dôvod si nikoho zobrať do vreca. Dalo by sa ešte veľa popísať, ale pozrite si fotografie a sami uvidíte, že večer sa vydaril a pri tanci bolo naďalej veselo.

A kto to bol vlastne ten Mikuláš a prečo vznikla táto mikulášska tradícia?

Postava Mikuláša nie je vymyslená. Mikuláš bol svätec, ktorý sa narodil v treťom storočí nášho letopočtu, pravdepodobne v Patare, v oblasti dnešného Turecka. Narodil sa do bohatej rodiny starších rodičov, ktorí dlho nemohli mať dieťa. Už ako dieťa bol veľmi známy svojou štedrosťou a dobročinnosťou. Vo veľmi mladom veku sa stal biskupom v Myre na juhu Turecka. Po smrti rodičov zdedil veľké bohatstvo, ktoré si nenechal pre seba, ale rozdal ho biednym ľuďom, sirotám a chudobným deťom. A práve vďaka tomuto sa zachoval tento zvyk a každý rok sa rozdáva na Mikuláša darčeky deťom a vnúčatám. Takže ani naša OS v Brne nemohla tento deň byť výnimkou a pre naše už vnúčatá i pravnúčatá pripravila krásny večer.

▲ Svätý muž so sprievodom

▲ Mažoretky zo ZŠ Mutěnická

▲ Všetci sa dobre bavili

Žiaci ZŠ Mutěnická spievajú koledy ►

Výbor a jeho práca

Výbor má veľkú zodpovednosť. Ten, kto podobnú prácu nikdy nerobil, si to aj ťažko dokáže predstaviť. Všetka zodpovednosť leží na jeho bedrách. Veľa času venujeme tejto práci. Mnohokrát sú to i finančné prostriedky, ktoré nie je kam vyúčtovať. Služby, ktoré držíme v klubovni, keby náhodou niekto prišiel za slovenskou knihou alebo sa len porozprávať a popýtať, čo je u nás nového a ako sa nám darí, sú väčšinou nevyužitú. Preto tam budeme iniciovať nejaké zmeny. Tiež sme len ľudia a občas zabudneme, niečo poslať, prepísať adresu a aj prísť do klubovni. Vytýkať je jednoduché. Málokto sa ale vžije do našej úlohy. O vlastnej osobe si ani netrúfam poťažovať. Obvykle to odnesie manžel. Už si na to zvykol a vždy znova a znova ma podporí a pomáha ako sa len dá.

Aspoň touto cestou sa chcem poďakovať celému výboru za jeho náročnú a bezplatnú prácu.

Aj príprava tohto bulletinu je hodne náročná. Behom celého roka dokumentujeme všetky činnosti, ktoré orga-

nizujeme alebo sa ich zúčastňujeme. A niekedy akokoľvek sa snažíme o maximálne kvalitné fotografie, tak nakoniec sú nepoužiteľné. Jedinečné momenty sú preč. Text sa dá premyslieť, zmeniť, ale ten moment už nie. I tak máme dosť materiálov k videniu na občasnú zaspomínanie.

Všetky fotografie sa nevošli na týchto pár stránok. Ani vymenovanie ďalších podujatí, ktorých sme sa zúčastnili. Či už to boli stretnutia na veľvyslanectve Slovenskej republiky s krajanmi, na akciách štatutárneho mesta Brna a Juhomoravského kraja, na akciách ostatných národnostných menšín, u Ukrajincov, Grékov alebo Poliakov. To by sme už museli dať vytlačiť asi knihu. Nie každý je ale spisovateľ. Ani ja nie som a stále zbieram skúsenosti.

V tomto bulletine sme sa Vám snažili predstaviť aspoň najdôležitejšie informácie o našich celoročných aktivitách.

Tešíme sa ďalšie stretnutia s Vami.

Judita Gušťaříková

Podakovanie

Ďakujeme PaedDr. Věre Koupilovej, koordinátorovi pre národnostné menšiny pri JMK a Mgr. Tomášovi Jurčíkovi, poradcovi pre národnostné menšiny pri MMB za veľmi obetavý prístup k menšinám a Juhomoravskému kraju a štatutárnemu mestu Brno za finančnú podporu našej činnosti.

Pripravujeme v roku 2016

Vítanie jari, MDŽ
Klubové stretnutia
Výtvarná súťaž na ZŠ na téma „Slovenské hrady a zámky“
Regióny Slovenska
Dielničky pre šikovné ručičky
Májové veselie
Deň detí
Po stopách našich predkov- Košice
Slovenská ľudová hudba
Návštevy divadla
Katarínska zábava
Mikuláš

Nájdete nás:

Obec Slovákov v Brne
Křenová 67, 602 00 Brno
číslo dverí 210, prvé poschodie
e-mail: osbrno@volny.cz
www.slovaci-brno.cz

O akciách pravidelne členov informujeme prostredníctvom pozvánok zasielaných poštou alebo e-mailom.

Klub OS v Brne je prístupný posledný utorok v mesiaci od 15:30 do 17:30, Brno, Křenová 67 (číslo dverí 210, prvé poschodie).

Bulletin Obce Slovákov v Brně 2015 připravili:

Mgr. Judita Guštaříková
RNDr. Eva Fojtíková
Katarína Pecová

Foto:

Ing. Peter Guštařík
Mgr. Judita Guštaříková
Katarína Pecová
Vladimír Vichr
Ing. Bohumil Hofr

Publikácia vznikla za podpory
Jihomoravského kraje a Statutárního města Brna

